

Περί αγάπης και αληθείας προς τους αιρετικούς

Categories : [ΘΕΟΛΟΓΙΑ](#)

Date : 8 Μαρτίου, 2016

Πολύ συχνά στα θέματα της Πίστεως και της προασπίσεώς της, προβάλλεται -συνήθως από νεωτεριστές, όπως λ.χ. τους οικουμενιστές κ.α.- το επιχείρημα αφ' ενός της «αγάπης» προς τους καινοτόμους, τους αιρετικούς, τους αιρετίζοντες Ορθοδόξους κ.λπ., αφ' ετέρου δε της «αποφυγής της κατακρίσεώς» τους. Σκοπός αλλά και επιτυγχανόμενο αποτέλεσμα της προβολής αυτού του επιχειρήματος είναι η άμβλυση των αποστάσεων μεταξύ των «χριστιανικών ομολογιών» και των θρησκειών.

Η παρούσα μελέτη, θα προσπαθήσει να προσεγγίσει λίγο πιο προσεκτικά (όχι πλήρως, αλλά πάντως το κατά δύναμιν βαθύτερα) το θέμα τούτο της αγάπης προς τους αιρετικούς και πώς αυτή νοείται, πάντοτε βάσει αντιπροσωπευτικών διδασκαλιών, οι οποίες απηχούν τη διαχρονική φωνή της Εκκλησίας μας, την «consensus Ecclesiae», δηλ. την «ομοφωνία της Εκκλησίας».

Η πεποίθηση της Εκκλησίας, όπως προκύπτει από αυτά που μας παρέδωκαν όλοι οι φίλοι του Θεού, οι Άγιοι, είναι ότι αγάπη χωρίς την αλήθεια δεν νοείται, διότι αγάπη εν τω ψεύδει δεν είναι αληθής αγάπη, αγάπη εκ Θεού. Πρέπει παραλλήλως τόσο να διαφυλάσσεται η αγάπη, όσο και να προφυλάσσεται η αλήθεια, «και την αγάπην φυλάττεσθαι και την αλήθειαν εκδικείσθαι».

1. Εισαγωγή: Η αληθής αγάπη της Εκκλησίας και η ψευδής αγάπη («αγαπισμός») της Νέας Εποχής

- Η κατά Χριστόν αγάπη διαφέρει από την κοσμική αγάπη
- Η ψευδής αγάπη των αντιθέων.

2. Η Καινή Διαθήκη περί αληθείας και αγάπης, συνοπτικώς.

- Σκοπός της αληθείας η σωτηρία του πλησίον.
- Η αλήθεια ως κοινή Πίστη είναι παράγων συνδεδετικός των πιστών.
- Η αγάπη και η αλήθεια παράλληλα χαρίσματα.
- Την αλήθεια πάντοτε και αναποφεύκτως θα την πολεμεί το κακό.

3. Η εξωτερική ειρήνη προϋποθέτει την εσωτερική ειρήνη, και η εσωτερική ειρήνη προϋποθέτει τα ευσεβή δόγματα.

4. Είναι προτιμότερος ο επαινετός πόλεμος για την αλήθεια της Πίστεως, από τη συνθηκολόγηση με την αίρεση.

5. Οι Άγιοι Πατέρες περί της σχέσεως αγάπης και θεοσεβείας.

6. Η παρεμπόδιση της αιρετικής δραστηριότητας είναι έργο αγάπης, κατά τον Άγιο Μάξιμο τον Ομολογητή

- Σχόλιο του οσίου Γέροντος Ιουστίνου Πόποβιτς επί των λόγων του Αγίου Μαξίμου

7. Σύγχρονες μαρτυρίες περί της αληθείας και της αγάπης

8. Η παρασιώπηση της αληθείας είναι έλλειψη αγάπης προς τους πλανωμένους αιρετικούς

9. Η κριτική κατά των αιρέσεων, επειδή ενέχει αγάπη, δεν μπορεί και δεν επιτρέπεται, καθώς λέγουν οι Άγιοι, να είναι εμπαθής

10. Που μας οδηγεί, τελικώς, ο αγαπισμός της Νέας Εποχής του Αντιχρίστου;

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ (βασικές αρχές του New Age)

ΠΑΡΑΠΟΜΠΕΣ

«ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΓΑΠΗΝ ΦΥΛΑΤΤΕΣΘΑΙ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΛΗΘΕΙΑΝ ΕΚΔΙΚΕΙΣΘΑΙ»

ήτοι

Περί αγάπης και αληθείας προς τους αιρετικούς**1. Εισαγωγή: Η αληθής αγάπη της Εκκλησίας και η ψευδής αγάπη («αγαπισμός») της Νέας Εποχής.**

Ο Θεός είναι αγάπη και όσοι αγαπούν τον Θεόν πρέπει να αγαπούν και τους αδελφούς των: «ο Θεός αγάπη εστί [...] και ταύτην την εντολήν έχομεν απ' αυτού, ίνα ο αγαπών τον Θεόν αγαπά και τον αδελφόν αυτού»[i] · αυτή είναι μία βασική εντολή της Καινής Διαθήκης του Κυρίου και Θεανθρώπου και Παντοκράτορος Χριστού, η οποία υφάινει όλη την πνευματική μας ζωή γύρω από την διπλή αγάπη, πρώτα προς τον Θεό και έπειτα προς τον πλησίον. «Εν ταύταις ταις δυσίν εντολαίς όλος ο νόμος και οι προφήται κρέμανται»[ii].

Η κατά Χριστόν αγάπη διαφέρει από την κοσμική αγάπη.

Όμως η χριστιανική αγάπη προς τον Θεό και τον πλησίον, ως σταδιακή μετοχή στην άκτιστη θεϊκή ενέργεια της αγάπης, δεν ενεργείται κατά τον τρόπο που ενεργείται η αγάπη μεταξύ των ανθρώπων του κόσμου τούτου, όπως άλλωστε και η ειρήνη του Χριστού δεν είναι καθώς η ειρήνη του κόσμου αυτού: «Ειρήνην αφήμι υμίν, ειρήνην την εμήν δίδωμι υμίν· ου καθώς ο κόσμος δίδωσιν, εγώ δίδωμι υμίν»[iii]. Όπως η ειρήνη του Χριστού δεν είναι η εγκόσμια ειρήνη, έτσι και η αγάπη Του, όπως την περιγράφει ο Απόστολος Παύλος, είναι διαφορετική της διανθρώπινης, διότι αυτή έχει χαρίσματα υπερφερή, δεν διακόπτεται ποτέ και από τίποτε και δεν ζητεί το συμφέρον της, ούτε επηρεάζεται από τα ανθρώπινα πράγματα: «η αγάπη [...] ου ζητεί τα εαυτής [...] πάντα στέγει, πάντα πιστεύει, πάντα ελπίζει, πάντα υπομένει. Η αγάπη ουδέποτε εκπίπτει»[iv]. Περαιτέρω, ο αποστολικός λόγος μας τονίζει ότι η αγάπη των πιστών πρέπει να είναι άνευ υποκρίσεως, δηλαδή αληθής· «η αγάπη ανυπόκριτος· αποστυγούντες το πονηρόν, κολλώμενοι τω αγαθώ»[v].

Ο Άγιος Ιωάννης ο Χρυσόστομος, γράφει πολύ χαρακτηριστικώς : «Αυτό είναι το κεφαλαιωδέστερο του τρόπου ζωής μας, αυτό είναι το γνώρισμα, το να μη προσέχουμε μόνο στα δικά μας, αλλά και τα μέλη μας τα διεστραμμένα να τα διορθώνουμε και να τα καταρτίζουμε· αυτό είναι μέγιστο δείγμα της πίστεως· “Εν

τούτω γνώσκονται πάντες, λέγει, ότι μαθηταί μου εστέ, εάν αγαπάτε αλλήλους". Αλλά τη γνήσια αγάπη δεν τη δείχνει το κοινό γέυμα, ούτε η απλή προσφώνηση, ούτε η κολακεία στα λόγια, αλλά το να διορθώσει κανείς και να βάλει στόχο το συμφέρον του πλησίον, το να σηκώσει αυτόν που έπεσε, να δώσει χέρι σε αυτόν που είναι πεσμένος και έχει αμελήσει την σωτηρία του και το να επιδιώκει πριν από τα δικά του αγαθά το καλό του πλησίον. Αυτό είναι της γνήσιας αγάπης»[vi].

Η ψευδής αγάπη των αντιθέτων.

Αντιθέτως προς την αληθή αγάπη, έχουμε και την «εσχηματισμένη», τη φαινομενική και ψευδή αγάπη, τον «αγαπισμό», ο οποίος προωθείται από τις δυνάμεις του σκότους και έχει μόνο την εξωτερική εμφάνιση της αγάπης, λ.χ. ως «αγαπολογία», αλλά οδηγεί στην πνευματική και αιώνια καταστροφή. Ο αγαπισμός αυτός, προωθώντας την επιφανειακή επί γης ειρήνη πολεμεί την αλήθεια, με την πρόφαση ότι δήθεν «ο αγώνας υπέρ μιας απολύτου αληθείας, βλάπτει την αγάπη και την ειρήνη».

Σχετικώς με το θέμα μας και ερμηνεύοντας τη χρήση του αγαπισμού ως «ανεκτικότητα» ("tolerance") από τις δυνάμεις του επικινδύνου παγκοσμίου ρεύματος της Νέας Εποχής ("New Age"), ο οσιολογιώτατος Μοναχός π. Αρσένιος Βλियाγκόφτης, ειδήμων σε θέματα αιρέσεων και παραθρησκείας, συνεργάτης του μακαριστού π. Αντωνίου Αλεβιζόπουλου, παρατηρεί:

«" Όλοι οι δρόμοι οδηγούν στον Θεό. Πίστευε ό,τι θέλεις, μόνο μην είσαι μονόδρομος". Αυτή είναι μία διαφορετική διατύπωση του προαναφερθέντος Θεοσοφικού-νεοεποχίτικου δόγματος. Αυτός είναι ο λεγόμενος δογματικός πλουραλισμός. Υπογραμμίζουμε την πρώτη λέξη· τη λέξη δογματικός. Αυτό σημαίνει ότι σημαντικό δεν είναι ο πλουραλισμός, δηλαδή η συνύπαρξη διαφορετικών δογμάτων και πίστewων, όσο το ότι ο πλουραλισμός ανάγεται σε δόγμα. Όποιος αμφισβητήσει αυτό το δόγμα χαρακτηρίζεται φανατικός και εξοβελίζεται!»[vii].

«Ο δογματικός πλουραλισμός συνδέεται άμεσα με την βασική θεωρία της Νέας Εποχής, η οποία έντονα προπαγανδίζεται, ότι δεν υπάρχουν όρια (βλ. και στη διαφήμιση βασικό μήνυμα no limits· δεν υπάρχουν όρια, δεν υπάρχουν σύνορα). Έτσι το καλό και το κακό για τους κήρυκες της Νέας Εποχής είναι απλώς δύο όψεις του ίδιου νομίσματος. Πρόκειται για την θεωρία του γίν και γιάνγκ στις ανατολικές θρησκείες. Ο δογματικός πλουραλισμός συνδέεται επίσης με μία άλλη θεμελιώδη παραδοχή πολλών ομάδων της Νέας Εποχής, που είναι ο υποκειμενισμός. " Έτσι είναι, αν έτσι νομίζετε". Η ανωτέρω ρήση επεκτεινομένη μας οδηγεί στο βασικό δόγμα του νεοσατανισμού "Κάνε ό,τι θέλεις· αυτός είναι όλος ο νόμος"»[viii].

«Η αναγνώριση και των άλλων θρησκειών ως οδών σωτηρίας έχει ως αποτέλεσμα

την ουσιαστική κατάργηση του κηρύγματος της μετανοίας, εφ' όσον συνυπάρχουν αρμονικά αλήθεια και πλάνη. Αυτό έχει με τη σειρά του ως αποτέλεσμα την ουσιαστική κατάργηση της ιεραποστολής, εφ' όσον πλέον αντί κηρύγματος τίθεται προ ημών η "μεγάλη ιδέα" της κοινής μαρτυρίας των θρησκειών με σκοπό, όπως λένε, την "υπηρεσία στον άνθρωπο"»[ix].

Είναι χαρακτηριστικά τα εδάφια που παραθέτουμε στο τέλος, στο Παράρτημα, από έργα της «μητέρας» του New Age, της Αλίκης Μπέηλυ, όπου φαίνεται καθαρώς - μεταξύ άλλων - η ταύτιση της αγάπης με τον συγκρητισμό και η ταύτιση της αληθείας με τον φανατισμό, γραμμή που προβάλλεται τώρα πλέον μαζικώς από τη Νέα Τάξη Πραγμάτων.

2. Η Καινή Διαθήκη περί αληθείας και αγάπης, συνοπτικώς.

Η τεχνητή, ψευδής αντιπαράθεση αληθείας και αγάπης, που εντέχνως εισήχθη από τη «Νέα Εποχή του Υδροχόου» ("New Aquarian Age") στην ανθρώπινη διανόηση, με την προβολή του δογματικού πλουραλισμού ως απαραίτητης προϋποθέσεως για την εξάλειψη των αντιθέσεων μεταξύ των ανθρώπων, μάχεται την εκκλησιαστική, χριστιανική διδασκαλία, την αποκεκαλυμμένη δηλαδή από τον Θεόν αλήθεια περί Θεού, ανθρώπου και κόσμου, σε καίριά της σημεία.

Σκοπός της αληθείας η σωτηρία του πλησίον.

Σύμφωνα με τους αψευδείς λόγους του Κυρίου, η αλήθεια δεν είναι ένα σύστημα αφηρημένων θεωρητικών θεολογικών αληθειών, αλλά το ίδιο το Πρόσωπον του Κυρίου Ιησού Χριστού, ο Οποίος είπε: «Εγώ ειμι η οδός και η αλήθεια και η ζωή»[x] και ο Οποίος ως Θεός είναι και η ένσαρκος Αγάπη, διότι «ο Θεός αγάπη εστίν»[xi].

Σκοπός των Χριστού και των Χριστιανών είναι η αρπαγή των ανθρώπων από την αμαρτία και την πλάνη, δια του κηρύγματος της αληθείας: «ους δε εν φόβω σώζετε εκ του πυρός αρπάζοντες[xii]. Η εμμουή στην αλήθεια επαινείται από τον Χριστό: «Μη φοβού, αλλά λάλει και μη σιωπήσης διότι εγώ ειμι μετά σου, και ουδείς επιθήσεται σοι του κακώσαι σε, διότι λαός εστί μοι πολύς εν τη πόλει ταύτη»[xiii] και ακόμη, κατά το παλαιοδιαθηκικό: «έως θανάτου αγώνισαι περί της αληθείας και Κύριος ο Θεός πολεμήσει υπέρ σου[xiv] · οι αληθείς δούλοι του Χριστού, λοιπόν, πολλές φορές λυπούν προσκαίρως για να συνεφέρουν και σώσουν αιωνίως· «Νυν χαίρω, ουχ ότι ελυπήθητε, αλλ' ελυπήθητε εις μετάνοιαν· ελυπήθητε γαρ κατά Θεόν, ίνα εν μηδενί ζημιωθήτε εξ ημών»[xv]. Ο ίδιος ο Χριστός μας καθιστά γνωστόν, ότι όσους αγαπά, τους ελέγχει και τους διαπαιδαγωγεί με σκοπό την απόκτηση ζήλου και μετανοίας· «Εγώ όσους εάν φιλώ, ελέγχω και παιδεύω· ζήλευε ουν και μετανόησον»[xvi].

Έχουμε ήδη εξηγήσει σε προηγούμενη ενότητα της «Μαθητείας στο εκκλησιαστικό παρελθόν» πως η παραμικρή αλλοίωση της Πίστεως (η αίρεση) βλάπτει την σωτηρία του ανθρώπου· γι' αυτό ο Απόστολος Παύλος παραγγέλλει να αποκόπτεται από την Εκκλησία όποιος αλλοιώνει το εξ αρχής αποστολικό κήρυγμα, δηλαδή την αλήθεια («μεταστρέψαι το ευαγγέλιον του Χριστού») ακόμη και αν ήταν - καθ' υπόθεσιν - Άγγελος· «Αλλά και εάν ημείς ή άγγελος εξ ουρανού ευαγγελίζεται υμίν παρ' ό ευηγγελισάμεθα υμίν, ανάθεμα έστω»[xvii].

Η αλήθεια ως κοινή Πίστη είναι παράγων συνδεδετικός των πιστών.

Σε πολλά σημεία της Καινής Διαθήκης, προβάλλεται από το Άγιον Πνεύμα η παράλληλη πορεία αληθείας και αγάπης· διότι τελικώς η αλήθεια είναι η πορεία προς τον Θεό, δια της αμωμήτου Ορθοδόξου Εκκλησίας, του μόνου Σώματος του Χριστού, το Οποίον - καθότι Σώμα Χριστού δεν μερίζεται[xviii] - αλλά χαρακτηρίζεται από μία Πίστη και ένα Βάπτισμα: « [...] τηρείν την ενότητα του Πνεύματος εν τω συνδέσμω της ειρήνης. Εν σώμα και εν Πνεύμα [...] εις Κύριος, μία Πίστις, εν Βάπτισμα»[xix] · το Σώμα του Χριστού συνάπτει «εις εν» τους πιστούς: «Ότι εις άρτος, εν σώμα οι πολλοί εσμεν· οι γαρ πάντες εκ του ενός άρτου μετέχομεν»[xx] οι οποίοι καταρτίζονται με το ίδιο φρόνημα, «ίνα το αυτό λέγητε πάντες, και μη η εν υμίν σχίσματα, ήτε δε κατηρτισμένοι εν τω αυτό νοί και τη αυτή γνώμη»[xxi].

Επειδή λοιπόν η αλήθεια ταυτίζεται με τον Χριστό, ο τρόπος οικειώσεώς μας με Αυτόν, εντός του Σώματός Του, της Εκκλησίας, προϋποθέτει ότι ο καταρτισμός μας γίνεται, όπως λέχθηκε ανωτέρω, «εν τω αυτό νοί και τη αυτή γνώμη», είναι δηλαδή απαραίτητη η εν Χριστώ οικοδόμηση της ενότητός μας με τους συνανθρώπους μας, εν τω «νω του Χριστού» δια του Αγίου Πνεύματος και συνεπώς είναι απαραίτητη, ως συνεκτικός δεσμός, η από κοινού διατήρηση και βίωση της αληθούς Πίστεως στον Χριστό.

Η αγάπη και η αλήθεια παράλληλα χαρίσματα.

Κατά ταύτα ο Απόστολος Παύλος παραγγέλλει στους πιστούς να αυξάνουν πνευματικώς εν Χριστώ «αληθεύοντες εν αγάπη»[xxii], ενώ ο Ευαγγελιστής Ιωάννης, ο κήρυξ της αγάπης, χαίρει πρωτίστως, «έχει μείζοτεραν χαράν», διότι οι Πιστοί «περιπατούν εν αληθεία»[xxiii] χάρις στην οποία αλήθεια και ο ίδιος ο Θεολόγος και «πάντες οι εγνωκότες την αλήθειαν» αγαπούν τους αδελφούς «εν αληθεία»[xxiv] · καλεί επίσης τους Χριστιανούς να είναι «εν αληθεία και αγάπη»[xxv] και να αγαπούν «εν έργω και αληθεία»[xxvi]. Χωρίς την αλήθεια, ο άνθρωπος δεν πιστεύει ορθώς στο Θεό και δεν ζη ορθώς, διότι δεν γνωρίζει τον τρόπο της σωτηρίας· «Πώς ουν επικαλέσονται εις ον ουκ επίστευσαν; πώς δε πιστεύσουσιν ου ουκ ήκουσαν; πως δε ακούσουσι χωρίς κηρύσσοντος;»[xxvii]. Οι άγιοι Απόστολοι προειδοποιούν δια τούτο, ότι η τήρηση και των ελαχίστων εντολών είναι απαραίτητη· «Όστις γαρ όλον του

νόμον τηρήση πταίση δε εν ενί, γέγονε πάντων ένοχος»[xxviii], ο δε Κριτής θα τιμωρήσει όσους διαστρεβλώνουν τον λόγο Του και θα τους αποστερήσει από το Εύλον της Ζωής[xxix].

Την αλήθεια πάντοτε και αναποφεύκτως θα την πολεμεί το κακό.

Η είσοδος της Αληθείας, του Χριστού, στον κόσμο προκαλεί οπωσδήποτε την αντιπαράθεση του κακού, μέσω των δυνάμεων της πονηρίας και των υποτεταγμένων στο κακό ανθρώπων, οι οποίοι αφού εδίωξαν τον Θεάνθρωπο, οπωσδήποτε θα υποβάλουν σε διωγμό και τους μαθητές του Χριστού Χριστιανούς· «ει εμέ εδίωξαν, και υμάς διώξουσι»[xxx]. Είναι λοιπόν αναπόφευκτη η αντίδραση κατά του φωτός της αληθείας του Θεανθρώπου Χριστού, όχι λόγω των ιδιοτήτων της ίδιας της αληθείας, αλλά λόγω της αγάπης πολλών προς το σκότος της αμαρτίας· «ηγάπησαν μάλλον το σκότος ή το φως, ην γαρ πονηρά αυτών τα έργα»[xxxi] και έτσι αναποφεύκτως το κήρυγμα του Θεανθρώπου θα προκαλέσει μάχη εκ μέρους των εχθρών της αληθείας· «Δοκείτε ότι ειρήνην παρεγενόμενην δούναι εν τη γη; ουχί, λέγω υμίν, αλλ' ή διαμερισμόν. Έσονται γαρ από του νυν πέντε εν οίκω ενί διαμεμερισμένοι, τρεις επί δυσί και δύο επί τρισί»[xxxii].

Η μάχη λοιπόν που προκαλείται πολλές φορές όχι μόνον εντός της ανθρωπίνης ψυχής εναντίον της προόδου της αληθείας, αλλά και από το περιβάλλον της, προέρχεται από την αντίδραση του ποικίλου κακού. Για την πραγματικότητα αυτή μας προειδοποίησε ο Χριστός, ότι δηλαδή οι άνθρωποι μισούν το φως για να μη ελεγχθούν τα σκοτεινά έργα τους: «Πας γαρ ο φαύλα πράσσων μισεί το φως και ουκ έρχεται προς το φως, ίνα μη ελεγχθή τα έργα αυτού»[xxxiii] · επίσης και η αρχαία ανθρώπινη σοφία την αποτύπωσε δια στόματος του Λατίνου ποιητού Τερεντίου, τον 2ο π.Χ. αι. στο απόφθεγμα «η αλήθεια γεννά το μίσος» ("Veritas odium parit")[xxxiv].

Ο Άγιος Μακάριος ο Αιγύπτιος αναφέρει σχετικώς: «Όπως ένας γενναίος νεανίας βαστάζει τις πληγές που του επιφέρουν και την πάλη, και ανταποδίδει τα κτυπήματα, έτσι και οι Χριστιανοί οφείλουν να υπομένουν τις έξωθεν θλίψεις και τους ένδοθεν πολέμους, ώστε λαμβάνοντας κτυπήματα να σωθούν δια της υπομονής. Διότι η οδός του Χριστιανισμού έτσι είναι. Δηλαδή όπου είναι το Πνεύμα το Άγιον, εκεί επακολουθεί, σαν σκιά, ο διωγμός και η πάλη. Βλέπεις τους Προφήτες πως διώκονταν από τους ομοφύλους τους τελείως, στους οποίους όμως ενεργούσε το Πνεύμα [...] Δια τούτο δεν πρέπει να παραξενεύονται, αλλά αναπόφευκτα η αλήθεια διώκεται»[xxxv].

Ο άγιος Μέγας Φώτιος, Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως, στο έργο του Μυριόβιβλος ή Βιβλιοθήκη παρουσιάζοντας ένα βιβλίο με τους λόγους του Μοναχού Ιωβίου, αναφέρεται στην ειρήνη του Θεού και ερμηνεύει βάσει της Παραδόσεως της εκκλησιαστικής αληθείας, ότι η ειρήνη αυτή δεν είναι εκ του κόσμου «"Η ειρήνη,

λέει, του Θεού η υπερέχουσα πάντα νουν[xxxvi], φρουρήσει τας καρδίας υμών" και "Δικαιωθέντες εκ πίστεως ειρήνην έχομεν τα προς τον Θεόν δια του Κυρίου ημών Ιησού Χριστού, δι' ου και την προσαγωγήν εσχήκαμεν" [xxxvii]. Δεν πρέπει εδώ να εννοεί κανείς την ειρήνη από πολέμους ή την προς αλλήλους, αλλά, όπως είναι φανερό, την καθενός προς τον εαυτό του και μέσω αυτής προς τον δωρεοδότη αυτής και χορηγό της σωτηρίας μας, η οποία φρουρεί τις καρδιές μας και υπερέχει από κάθε νού, την οποίαν ο κόσμος δεν μπορεί να δώσει. Γι' αυτό δεν αντιφάσκει προς το "Ουκ ήλθον βαλείν ειρήνην αλλά μάχαιραν" [xxxviii]. Διότι εννοεί "την κοσμική ειρήνη δεν ήλθα για να βάλω"· και πάλι· "Έσεσθε μισούμενοι υπό πάντων" [xxxix] και πολλά τέτοια· διότι η εγγύτητα των ευσεβών προς τον Θεό έσπρωχνε τους ασεβείς ως κύμα σε μίσος και φθόνο και φόνο. Ήλθε λοιπόν ο Σωτήρ να βάλει ειρήνη, η οποία τα του σώματος τα κάνει να συμφωνούν με την ψυχή, και υποτάσσει το χειρότερο [το σώμα] στις αποφάσεις του καλύτερου [της ψυχής]. Και την έδωσε αυτή [την ειρήνη] ενώνοντας τη στασιαστική μας φύση με την ειρήναρχη θεότητα» [xl].

3. Η εξωτερική ειρήνη προϋποθέτει την εσωτερική ειρήνη, και η εσωτερική ειρήνη προϋποθέτει τα ευσεβή δόγματα.

Η ειρήνη του Χριστού, λοιπόν, συμφώνως προς τα ανωτέρω, είναι ενέργεια ειρηνοποιός της ψυχής και εχθρική προς τα πάθη και την αμαρτία εντός μας, και όχι κάποια εξωτερική επιβεβλημένη ειρήνη. Εννοείται, βεβαίως, ότι η εσωτερική αυτή ειρήνη είναι η δημιουργός και της διαπροσωπικής ειρήνης μεταξύ των ανθρώπων και κάθε καλού, εφ' όσον τα πάθη των ανθρώπων δημιουργούν τις μεταξύ τους διενέξεις κατά την Αγία Γραφή: «Πόθεν πόλεμοι και μάχαι εν υμίν; Ουκ εντεύθεν, εκ των ηδονών ημών των στρατευομένων εν τοις μέλεσιν υμών; Επιθυμείτε, και ουκ έχετε· φονεύετε και ζηλούτε, και ου δύνασθε επιτυχείν· μάχεσθε και πολεμείτε, και ουκ έχετε, δια το μη αιτείσθαι υμάς»[xli]. Αντιθέτως, η παρουσία του Αγίου Πνεύματος φέρει την ειρήνη στις σχέσεις των ανθρώπων· «Έχετε εν εαυτοίς άλας και ειρηνεύετε εν αλλήλοις»[xlii]. Η ερμηνεία του χωρίου αυτού, επισημαίνει[xliii] ότι: «Άλας ουράνιο είναι και ο Κύριός μας Ιησούς Χριστός [...] νομίζω δε ότι επακολουθεί σε αυτόν που έχει μέσα του το άλας το να ειρηνεύει μέσα του· διότι υπάρχει μέσα του η ειρήνη του Θεού που υπερέχει πάντα νού, η οποία φρουρεί την καρδιά του και τα νοήματά του εν Χριστώ Ιησού· ένας τέτοιος άνθρωπος όσον εξαρτάται απ' αυτόν θα ειρηνεύει με όλους τους ανθρώπους, λέγοντας με θάρρος "με αυτούς που μισούσαν την ειρήνη ήμουν ειρηνικός"[xliv]».

Οι Άγιοι Πατέρες τονίζουν ότι η εσωτερική ειρήνη είναι γενικώς το θεμέλιο κάθε αρετής. Ο Άγιος Γρηγόριος ο Παλαμάς, «διότι αφ' ότου αφαιρέσει τούτο το άσχημο κάλυμμα, τότε, καθώς η ψυχή δεν διασπάται με αγένεια σε ποικίλες σχέσεις, προχωρεί αταράχως στα ενδότερα των πραγματικών δωματίων και προσεύχεται στον

"εν τω κρυπτώ" Πατέρα. Ο Οποίος σε αυτόν πρώτα χορηγεί το δώρο που είναι επιδεκτικό όλων των άλλων χαρισμάτων, την ειρήνην των λογισμών, μετά από την οποία τελειοποιεί την ταπείνωση, η οποία είναι γεννήτρια και συνοχεύς κάθε αρετής»[xlv]. Παρομοίως και ο [Άγιος Νικόδημος ο Αγιορείτης στον «Αόρατο Πόλεμο»](#) σε πολλά κεφάλαια επισημαίνει τη βασική θέση της ψυχικής ειρήνης στην οικοδόμηση των αρετών της ψυχής, λέγοντας π.χ. ότι «Εσύ, έχε φροντίδα (ως ερρέθη) να μην αφήσης ποτέ να συγχυσθή η καρδιά σου, ούτε να ανακατωθή εις κάθε πράγμα, οπού την ενοχλεί· αλλά να κοπιάζης πάντοτε δια να την κρατής ειρηνικήν και αναπαυμένην. Και ο Θεός, οπού σε βλέπει πως κάμνεις έτσι και αγωνίζεσαι, θέλει οικοδομήσει με την χάριν του εις την ψυχήν σου μίαν πόλιν ειρήνης· και η καρδιά σου θέλει είναι οίκος τρυφής»[xlvi]. στην πραγματεία του προς την Μοναχή Ξένη γράφει·

Ο Μέγας Βασίλειος διευκρινίζει[xlvii] ότι η αληθής ειρήνη στην ψυχή έρχεται, μεταξύ άλλων προϋποθέσεων βέβαια, και χάρις στα ευσεβή δόγματα: «Διότι η αληθής ειρήνη υπάρχει άνω· επειδή όσο καιρό συνδεόμαστε με τη σάρκα, συζευγνύμαστε και με πολλά που μας εκταράσσουν. Ζήτησον λοιπόν ειρήνη, απόλυση από τους θορύβους του κόσμου τούτου· απόκτησε νού γαλήνιο, κατάσταση της ψυχής ακύμαντη και ατάραχη, που ούτε από πάθη σαλεύεται, ούτε σε ψευδή δόγματα έλκεται να συγκατατεθή - τα οποία την προκαλούν με ευλογοφάνεια - για να αποκτήσεις την ειρήνη του Θεού, η οποία "υπερέχει πάντα νουν" [xlviii], να φρουρεί την καρδιά σου. Αυτός που ζητεί την ειρήνη, αναζητεί τον Χριστό, διότι Αυτός είναι η ειρήνη, ο Οποίος "έκτισε τους δύο εις ένα καινόν άνθρωπον, ποιών ειρήνην[xlix], και ειρηνοποίησας δια του αίματος του Σταυρού Αυτού, είτε τα εν ουρανοίς, είτε τα επί της γης"[l]».

4. Είναι προτιμότερος ο επαινετός πόλεμος για την αλήθεια της Πίστεως, από τη συνθηκολόγηση με την αίρεση

Η θεοσέβεια, κατά τα ανωτέρω, η τήρηση της Ορθοδοξίας των δογμάτων ως της ορθής προς Θεόν Πίστεως, είναι προϋπόθεση της σωτηριώδους ειρήνης της ψυχής, επειδή οι μη ευσεβείς στερούνται χαράς (και ειρήνης), διότι «ουκ έστι χάρειν τοις ασεβέσι»[li] , γι' αυτό οι Άγιοι Πατέρες, όταν αντιλαμβάνονταν ότι η αλήθεια κινδυνεύει να προδοθεί χάριν μιας επίπλαστης εξωτερικής ειρήνης, ως συνθηκολογήσεως με τις δυνάμεις της πλάνης, με αποτέλεσμα τη βλάβη των δογμάτων της ευσεβείας, προέκριναν την ανυποχώρητη (και όχι βέβαια βίαιη) αντίσταση κατά του κινδύνου που απειλεί την αλήθεια, λέγοντας, ότι είναι προτιμότερος ο επαινετός (και όχι ο μεμπτός) πόλεμος από την εξωτερική και επίπλαστη ειρήνη που χωρίζει από τον Θεό. Ο Άγιος Ιωάννης ο Χρυσόστομος επισημαίνει· «**Όχι για να φέρεσθε προς όλους με την ίδια αγάπη· διότι αυτό**

δεν είναι χαρακτηριστικό αγάπης, αλλά ψυχρότητας. Τι σημαίνει, λοιπόν, "εν επιγνώσει"; Δηλαδή, με κρίση και σκέψη, με αίσθηση. Διότι είναι κάποιιοι που αγαπούν παραλόγως, απλώς και ως έτυχε [...] υπάρχει φόβος μήπως κάποιος παραφθαρεί από την αγάπη των αιρετικών [...] για να μη παραδεχθείτε κανένα νόθο δόγμα με το πρόσχημα της αγάπης»[lii].

Για τον πόλεμο αυτό το Άγιον Πνεύμα κάνει μαχητικό, «οπλίζει», τον πράο άνθρωπο για να δύναται να «πολεμεί»καλώς, όπως λέγει χαρακτηριστικώς ο Άγιος Γρηγόριος ο Θεολόγος· «κρείσσων επαινετός πόλεμος ειρήνης χωριζούσης Θεού· και δια τούτο τον πραύν μαχητήν οπλίζει το Πνεύμα, ως καλώς πολεμείν δυνάμενον»[liii]. Και ο Άγιος Νικόδημος ο Αγιορείτης, μολονότι -καθώς προανεφέραμε- θεωρεί ότι ακόμη και η αγάπη προς τον πλησίον πρέπει να φθάνει μόνον μέχρι εκεί που βλάπτεται η ειρήνη της καρδιάς, ωστόσο εξαιρεί από αυτό το όριο τα θέματα της Πίστεως· γράφει: «Συλλογίσου πως δεν πρέπει να έχης τόσην πολλήν θερμότητα και ζήλον της ψυχής εις τρόπον οπού δι' αυτόν να υστερήσαι την ησυχίαν και την ειρήνην της καρδιάς [...] Εάν όμως ο λόγος και η υπόθεσις είναι περί πίστεως και των παραδόσεων της Εκκλησίας μας, τότε και ο πλέον ειρηνικός και ήσυχος πρέπει να πολεμή υπέρ αυτών, πλήν όχι με ταραχήν της καρδιάς, αλλά με ένα θυμόν ανδρείον και σταθερόν, κατ' εκείνο του Ιωήλ "εκεί ο πραύς έστω μαχητής" (Ιωήλ δ' 11)»[liv].

5. Οι Άγιοι Πατέρες περί της σχέσεως αγάπης και θεοσεβείας

Στην ιερά υμνογραφία, τονίζεται η αλληλένδετος σχέση των θεϊκών δωρεών της αγάπης και της αληθείας (ως Ορθοδοξίας)· σε ύμνους της Παρακλητικής (της Οκτωήχου), αναφέρονται λ.χ. τα εξής· «Μοιράζεις Άγγελου της ειρήνης, Παντοκράτορ, που περιφρουρεί την ποιίμνη Σου, διότι Εσύ είσαι αίτιος της ειρήνης και της αγάπης, και ο οποίος διαφυλάττει την έμφρονη Πίστη, και με τη δύναμή Σου καταλύει τις αιρέσεις»[lv]· αλλού, μεταφορικώς, με βάση τον τρισύνθετο, τριμερή Σταυρό του Χριστού («εκ πεύκης και κέδρου και κυπαρίσσου»), υπενθυμίζεται στους πιστούς η «τρίπλοκος» σειρά των αρετών ευσεβείας, πίστεως και αγάπης: «Ας προσκυνήσουμε τον θεϊόν Σταυρόν, περιφέροντας την ευσέβεια ως κέδρο, ως κυπάρισσο την πίστη και ως πεύκη την αγάπη»[lvi].

Ο εκκλησιαστικός συγγραφέας **Κλήμης ο Αλεξανδρεύς** (ca 150 - ca 215 μ.Χ.), πολυγραφότατος και περιώνυμος συγγραφέας, ιδρυτής και διδάσκαλος ιδιαιτέρας φιλοσοφικοθεολογικής Σχολής της Αλεξανδρείας, ταυτίζει την αγάπη με την ευσέβεια: εάν ο Θεός είναι αγάπη, κατά τον Κλήμεντα, τότε και ο σεβασμός προς Αυτόν είναι αγάπη: «"τεκνία, να μη αγαπάμε με τα λόγια ούτε με τη γλώσσα", λέγει ο Ιωάννης, διδάσκοντάς μας να είμαστε τέλειοι, "αλλά με τα έργα και την αλήθεια. Έτσι θα γνωρίσουμε ότι είμαστε από την αλήθεια". Αν όμως είναι αγάπη ο Θεός,

είναι αγάπη και η θεοσέβεια»[Ivii].

Είναι φανερό, λοιπόν, ότι η αγάπη φέρει μέσα της ως προϋπόθεση την αλήθεια, τη θεοσέβεια, ως γράφει παραπάνω ο Κλήμης ο Αλεξανδρεύς, η δε αλήθεια αποσκοπεί στην αγάπη, δηλαδή στην αιώνιο ζωή, τον Χριστόν και Θεόν. Δεν είναι συνεπώς η θεοσέβεια, η δογματική αλήθεια της Πίστεως, αντίθετη προς την αγάπη, αλλά ταυτίζονται.

Ο μέγας εν Μονασταίς άγιος **Αββάς Δωρόθεος της Γάζης** (ca 500-555 μ.Χ.) οι ασκητικές διατυπώσεις του οποίου αποτελούν απαραίτητο και ωφελιμώτατο ανάγνωσμα των Μοναχών, ιδίως των αρχαρίων, περιγράφει τη διττή αγάπη, δηλ. προς τον Θεό και τον άνθρωπο, με εικόνα πολύ όμορφη: «Και σάς λέγω παράδειγμα από τους Πατέρες για να εννοήσετε την δύναμη του λόγου. Υποθέστε ότι υπάρχει ένας κύκλος στη γη· λ.χ. μία στρογγυλή χαρακιά από το κέντρο του διαβήτη. Κέντρο λέγεται εκεί ειδικώς το εσωτερικόν του κύκλου έως το κέντρο. Βάλτε το νού σας σε αυτό που λέγεται. Αυτός ο κύκλος εννοείστε ότι είναι ο κόσμος, και το κέντρο του κύκλου ο Θεός, και οι ευθείες του κύκλου προς το κέντρο είναι οι δρόμοι, δηλαδή οι τρόποι ζωής των ανθρώπων. Στο βαθμό, λοιπόν, που οι άγιοι εισέρχονται προς τα μέσα επιποθώντας να προσεγγίσουν τον Θεό, κατά την αναλογία της εισόδου έρχονται πλησίον του Θεού και μεταξύ των· και όσο πλησιάζουν τον Θεό, πλησιάζουν αλλήλους, και όσο πλησιάζουν αλλήλους, πλησιάζουν τον Θεό. Παρομοίως νοήσατε και τον χωρισμό. Δηλαδή όταν απομακρύνονται από τον Θεό, και στρέφονται προς τα έξω, είναι φανερόν ότι όσο εξέρχονται και απομακρύνουν τον εαυτό τους από τον Θεό, τόσο απομακρύνονται από αλλήλους, και όσο απομακρύνονται από αλλήλους, τόσο απομακρύνονται από τον Θεό. Ορίστε, αυτή είναι η φύση της αγάπης. Καθ' όσον είμαστε έξω και δεν αγαπάμε τον Θεό, κατά τόσο έχουμε και διάσταση καθένας προς τον πλησίον· εάν όμως αγαπήσουμε τον Θεό, όσο προσεγγίζουμε τον Θεό με την προς αυτόν αγάπη, τόσο ενωνόμαστε με την αγάπη του πλησίον, και όσο ενωνόμαστε με τον πλησίον, τόσο ενωνόμαστε με τον Θεό»[Iviii].

Λοιπόν, κατά τον άγιο Αββά Δωρόθεο, στο βαθμό που προσεγγίζεται αληθώς ο Θεός από τον άνθρωπο αυξάνει και η (αληθής) αγάπη των ανθρώπων μεταξύ τους.

Βάσει τούτου, ευκόλως συνάγεται το συμπέρασμα, ότι αν βλαφθεί η εγγύτητα του ανθρώπου προς τον Θεό, διακόπτεται η μετάδοση του χαρίσματος της αγάπης από την Πηγή της Αγάπης, και συνεπώς και η διανθρώπινη αγάπη βλάπτεται.

Ο **Άγιος Λέων Α΄ Πάπας Ρώμης, ο Μέγας** (440-461 μ.Χ.), έσχε τεραστία συνεισφορά στην επικράτηση του ορθοδόξου δόγματος στην αντιπαράθεση της Εκκλησίας προς τους αιρετικούς μονοφυσίτες, οπαδούς του Αρχιμανδρίτου Ευτυχούς (βλ. περισσότερα ιστορικά περί του «Τόμου του Λέοντος»). Κατά τη διάρκεια των θεολογικών εκείνων διεργασιών οι οποίες οδήγησαν τελικώς στην νίκη της

Ορθοδοξίας στη Σύνοδο της Χαλκηδόνος (451 μ.Χ.) και με αφορμή επιστολή προς αυτόν του αιρετικού Αρχιμανδρίτη Ευτυχούς, μετά την Ενδημούσα Σύνοδο της ΚΠόλεως (448 μ.Χ.), όπου καταδικάσθηκε η διδασκαλία του Ευτυχούς, ο Άγιος Λέων απέστειλε επιστολή προς τον Άγιον Φλαβιανόν, Πατριάρχη ΚΠόλεως (446-449 μ.Χ.), ζητώντας εξηγήσεις περί του νέου θεολογικού θέματος. Σε μία από αυτές, όταν είχε προ ολίγου μόλις εμφανισθή η νέα αίρεση, έγραψε προς τον Άγιον Φλαβιανόν τα εξής, τα οποία μας είναι ενδεικτικά για την μέριμνα της Εκκλησίας υπέρ της διαφυλάξεως τόσο της αληθείας, όσο και της αγάπης.

«... και δια τούτο η αδελφική σου ιδιότητα, με κάποιον άνθρωπο επιτήδειο και αρμόδιο και με πληρέστατη αναφορά, να Μας γνωστοποιήσει ποια καινοτομία κατά της αρχαίας πίστεως ανέκυψε, που θεωρήθηκε επάξια να αντιμετωπισθεί με αυστηρή απόφαση. Διότι και η εκκλησιαστική διοίκηση και του θεοφιλεστάτου Βασιλέως η πίστη, μας έδωσε πολλή μέριμνα για την ειρήνη των Χριστιανών, ώστε αφού αφαιρεθούν οι διχόνοιες, να διαφυλαχθή αμόλυντος η καθολική πίστη και εκείνοι οι οποίοι υπερασπίζονται τα φαύλα, των οποίων η πίστη θα δοκιμασθεί, να οχυρωθούν, αφού ανακληθούν από την πλάνη, μέσω της αυθεντίας Σου· και να μη προσαχθεί καμμία δυσχέρεια από του μέρους αυτού, εφόσον ο προαναφερθείς Πρεσβύτερος, στην ιδική του διακήρυξη ομολόγησε ότι είναι έτοιμος να διορθωθεί, αν τυχόν ευρεθεί σ' αυτόν κάτι άξιο μέμψεως. Διότι πρέπει αναφορικός με τις καταγγελίες αυτές να φροντίζει κανείς πολύ περισσότερο για τούτο, δηλαδή δίχως θόρυβο και φιλονεικία και η αγάπη να διαφυλάττεται και η αλήθεια να υπερασπίζεται, τιμωτάτε αδελφέ»[lix].

6. Η παρεμπόδιση της αιρετικής δραστηριότητας είναι έργο αγάπης, κατά τον Άγιο Μάξιμο τον Ομολογητή

Ο Άγιος Μάξιμος ο Ομολογητής (580-662 μ.Χ.), η τεραστίας σημασίας μορφή αυτή της αγιότητας, της Εκκλησιαστικής Ιστορίας και της Θεολογίας, σε κείμενό του αναφέρεται στη δέουσα εκ της Πολιτείας αντιμετώπιση της προσηλυτιστικής δραστηριότητας αιρετικών σευηριανών (δηλ. μετριοπαθών μονοφυσιτών)· σε αυτό επισημαίνει ακριβώς ποια είναι τα αισθήματα αγάπης που πρέπει να διακατέχουν τους πιστούς έναντι των αιρετικών, αλλά και ποια είναι η σημασία της ιδιαίτερης προσοχής και των περιορισμών που επιβάλλονται από την Εκκλησία στην επικοινωνία των πιστών με τους αιρετικούς και την έναντι των αιρετικών φιλανθρωπία· μόνος γνώμων είναι εκ μέρους αφ' ενός των ίδιων των πιστών, και κυρίως των πιο απλοϊκών, αφ' ετέρου δε και των αιρετικών η συνειδητοποίηση της χαώδους και καταστροφικής αλλοτριώσεως των αιρετικών κοινοτήτων από την αλήθεια της Ορθοδόξου Εκκλησίας, από τον Ίδιον του Χριστό:

«Δεν πρέπει λοιπόν τους αιρετικούς με κανένα τρόπο να τους βοηθούμε, ως αιρετικούς, ακόμη κι αν είχε επιτραπή σε όλους να κάνουν αφόβως τα πάντα· τόσο για τις προαναφερθείσες αιτίες, ώστε να μη προσκρούσουμε στο Θεό, δίχως να το συνειδητοποιήσουμε· και επειδή δεν είναι καλό να τους δίνουμε την ελευθερία να περιφέρονται πανηγυρικά με το ψεύδος τους και να ξεσηκώνονται εναντίον της ευσεβείας· ώστε να μη μπορέσουν να σαλεύσουν από την ασφαλή βάση της Πίστεως κάποιους από τους αφελεστέρους με το δάγκωμα της απάτης, ωσάν τα φίδια, εμφανιζόμενοι μέσα από εμάς· και ευρεθούμε και εμείς, όπως δεν θέλουμε, να συμμετέχουμε στην τιμωρία που κρέμεται πάνω τους για αυτό. [.....]

Αυτά δεν τα γράφω, θέλοντας να θλίβονται οι αιρετικοί, ούτε χαίροντας για την κάκωσή τους - μη γένοιτο - αλλά περισσότερο χαίροντας και συναγαλλόμενος με την επιστροφή τους. Διότι τι είναι πιο τερπνό στους πιστούς, από το να βλέπουν τα τέκνα του Θεού τα διασκορπισμένα, να συνάγονται «εις εν»; Ούτε πάλιν παραινώντας να προτιμάτε τη σκληρότητα από τη φιλανθρωπία - να μη τρελαθώ τόσο! - αλλά παρακαλώντας με προσοχή και δοκιμασία να κάνετε και να ενεργείτε τα καλά σε όλους τους ανθρώπους και να γίνεσθε «τα πάντα τοις πάσι», κατά τον τρόπο που καθένας έχει την ανάγκη σας. Όμως θέλω και εύχομαι να είστε παντελώς σκληροί και αμείλικτοι ως προς το να βοηθήσετε τους αιρετικούς, με αποτέλεσμα την υποστήριξη της φρενοβλαβούς δοξασίας τους. Διότι εγώ βεβαίως ορίζω ως μισανθρωπία και χωρισμό από τη θεία αγάπη το να δοκιμάζετε να δώσετε ισχύ στην πλάνη, προς περισσότερη φθορά εκείνων που έχουν καταληφθή από αυτήν»[Ix] .

Σε άλλο κείμενό του, ο Άγιος Μάξιμος επισημαίνει ότι βάση της αγάπης είναι η Πίστη:

«Διότι η Πίστη είναι βάση όσων ακολουθούν μετά από αυτήν, εννοώ της ελπίδος και της αγάπης, διότι στηρίζει με βεβαιότητα την αλήθεια»[Ixi].

Είναι καταφανές, ότι η μείωση της δογματικής αληθείας της Πίστεως, χάριν μιας επιφανειακής ειρήνης, είναι κατά τους Αγίους Πατέρες μισανθρωπία, εφ' όσον βοηθεί την μακράν της αληθείας απώλεια του (αιρετικού ή ετεροθρήσκου) πλησίον.

Σχόλιο του οσίου Γέροντος Ιουστίνου Πόποβιτς επί των λόγων του Αγίου Μαξίμου

Τα δύο αυτά προαναφερθέντα κείμενα του Αγίου Μαξίμου του Ομολογητού χρησιμοποιούνται από τον **άγιον Γέροντα Ιουστίνου Πόποβιτς († 1979)**, σε γενικώτερη διαπραγμάτευση του θέματος «Ανθρωπιστικός οικουμενισμός». Σε αυτήν ο Γέρον Ιουστίνος επισημαίνει **(1)** ότι ο «διάλογος της αγάπης» των οικουμενιστών

κυριαρχείται από γυμνό συναισθηματισμό, **(2)** ότι η ουσία της αγάπης είναι η αλήθεια και αυτή είναι το πρόσωπο του Χριστού, **(3)** ότι «διάλογος της αγάπης» άνευ του διαλόγου της αληθείας είναι αφύσικος και ψευδής, **(4)** ότι ο χωρισμός της αγάπης από την αλήθεια είναι σημείο ελλείψεως πίστεως, πνευματικής θεανθρωπίνης ισορροπίας και ορθοφροσύνης, **(5)** ότι ο γυμνός ηθικιστικός μινιμαλισμός του Οικουμενισμού (δηλ. ο περιορισμός της Πίστεως μόνο σε κάποιο «ήθος») και ο ανθρωπιστικός ειρηνισμός του (δηλ. η μικράς προοπτικής επιδίωξη της ειρήνης με τα μέσα του ανθρωπισμού και όχι του Θεανθρωπισμού)**(6)** ότι το μέτρο της αγάπης των αγίων Πατέρων προς τους ανθρώπους έχει ολοτελώς θεανθρώπινο χαρακτήρα (και όχι ανθρώπινο). φανερώνουν κρίση μεν της πίστεως του Οικουμενισμού στην αλήθεια, αναισθησία δε ως προς την συνέχειά της· τέλος,

Ακολουθούν αποσπάσματα του κειμένου:

«Ο σύγχρονος "διάλογος της αγάπης", ο οποίος τελείται υπό την μορφήν γυμνού συναισθηματισμού, είναι εις την πραγματικότητα ολιγόπιστος άρνησις του σωτηριώδους αγιασμού του Πνεύματος και της πίστεως της Αληθείας (Β΄ Θεσ. 2, 13), δηλαδή της μοναδικής σωτηριώδους "αγάπης της αληθείας" (αυτόθι 2, 10). **Η ουσία της αγάπης είναι η αλήθεια**· η αγάπη ζη και υπάρχει αληθεύουσα. Η αλήθεια είναι η καρδιά εκάστης θεανθρωπίνης αρετής, επομένως και της αγάπης. Και εκάστη εξ αυτών κηρύττει και ευαγγελίζεται τον Θεάνθρωπον Κύριον Ιησούν ως τον μόνον ο οποίος είναι η σάρκωσις και η εικών της Θείας Αληθείας, δηλαδή της Παναληθείας [...] Η αλήθεια όμως είναι Πρόσωπον και μάλιστα το Πρόσωπον του Θεανθρώπου Χριστού, του δευτέρου Προσώπου της Αγίας Τριάδος, και ως εκ τούτου είναι αθάνατος και μη πεπερασμένη, αιωνία [...] Εν Χριστώ οι άνθρωποι ζώμεν "αληθεύοντες εν αγάπη", διότι μόνον ούτω δυνάμεθα να "αυξήσωμεν εις Αυτόν τα πάντα, ος εστίν η κεφαλή, ο Χριστός" (Εφ. 4, 15) Τούτο πραγματοποιείται πάντοτε "συν πάσι τοις αγίοις" (Εφ. 3, 18), πάντοτε εν τη Εκκλησία και δια της Εκκλησίας, διότι άλλως δεν δύναται ο άνθρωπος να αυξάνη εις Εκείνον, "ος εστιν η κεφαλή" του σώματος της Εκκλησίας, δηλαδή εις τον Χριστόν».

«Ας μη απατώμεθα. Υπάρχει και ο "διάλογος του ψεύδους", όταν οι διαλεγόμενοι συνειδητώς ή ασυνειδητώς ψεύδονται ο εις εις τον άλλον. Τοιούτος διάλογος είναι οικείος εις τον "πατέρα του ψεύδους", τον Διάβολον, "ότι ψεύστης εστί και ο πατήρ αυτού" (Ιω. 8, 44). Οικείος είναι και εις όλους τους εκουσίους ή ακουσίους συνεργάτας του, όταν αυτοί θελήσουν να πραγματοποιήσουν το καλόν των δια του κακού, να φθάσουν εις την "αλήθειάν" των με την βοήθειαν του ψεύδους. Δεν υπάρχει "διάλογος της αγάπης" άνευ του διαλόγου της αληθείας. Άλλως τοιούτος διάλογος είναι αφύσικος και ψευδής. Όθεν και η εντολή του Αποστόλου ζητεί να είναι "η αγάπη ανυπόκριτος" (Ρωμ. 12, 9)».

«Ο αιρετικο-ουμανιστικός χωρισμός και η διαίρεσις της αγάπης και της αληθείας

είναι σημείον ελλείψεως της θεανθρωπίνης πίστεως και της απολεσθείσης πνευματικής ισορροπίας και ορθοφροσύνης. Εν πάση περιπτώσει τούτο δεν ήτο ποτέ ούτε είναι η οδός των Πατέρων. Οι Ορθόδοξοι μόνον ερριζωμένοι και τεθεμελιωμένοι «συν πάσι τοις αγίοις» εν τη αληθεία και τη αγάπη έχουν και αναγγέλλουν, από της εποχής των Αποστόλων έως σήμερα, αυτήν την θεανθρωπίνην σωτηριώδη αγάπην προς τον κόσμον και προς όλα τα κτίσματα του Θεού. Ο γυμνός ηθικιστικός μινιμαλισμός και ο ανθρωπιστικός ειρηνισμός του συγχρόνου Οικουμενισμού πράττουν μόνον εν πράγμα: φέρουν εις φως τας φυματικές ουμανιστικές ρίζας των, δηλαδή την αρρωστημένην φιλοσοφίαν των και την κατ' άνθρωπον, «κατά την παράδοσιν των ανθρώπων» (Κολ. 2, 8), ανίσχυρον ηθικήν των. Φανερώνουν επί πλέον την κρίσιν της ανθρωπιστικής πίστεώς των εις την αλήθειαν και την δοκητιστικήν αναισθησίαν των δια την ιστορίαν της Εκκλησίας, δηλαδή δια την αποστολικήν και καθολικήν συνέχειάν της, εν τη αληθεία και τη χάριτι. Ο δε αποστολικός αγιοπατερικός θεοσώζων και η ορθοφροσύνη ευγγελίζονται δια του στόματος του Αγίου Μαξίμου του Ομολογητού την εξής αλήθειαν της πίστεως: "Ἡ γὰρ πίστις βᾶσις ἐστὶ τῶν μετ' αὐτήν, ἐλπίδος λέγω καὶ ἀγάπης, βεβαίως τὸ ἀληθὲς υφεστῶσα"».

«Δεν υπάρχει ουδεμία αμφιβολία ότι το αγιοπατερικόν μέτρον της αγάπης προς τους ανθρώπους και της σχέσεως προς τους αιρετικούς, από των Αποστόλων κληρονομηθέν, έχει ολοτελώς θεανθρώπινον χαρακτήρα. Τούτο εκφράζουν θεοπνεύστως οι εξής λόγοι του Αγίου: "Ου θέλω δε τους αιρετικούς θλίβεσθαι, ουδέ χαίρων τη κακώσει αυτών γράφω ταύτα ..."»[Ixii]. κ.λπ., όπως έχει το παραπάνω κείμενο του Αγίου Μαξίμου.

7. Σύγχρονες μαρτυρίες περί της αληθείας και της αγάπης

Ο πολύ επιφανής Κληρικός και πολυμερής νομικός και θεολόγος μακαριστός **Γέρων Επιφάνιος Θεοδωρόπουλος** († 1989), ο μεταξύ άλλων ειδήμων σε θέματα Κανονικού Δικαίου, αλλά και ερμηνευτικής, απολογητικής, και ιστορίας, κατηρτισμένος δε εν Χριστώ Πνευματικός οδηγός πολλών επιφανών Κληρικών, Μοναχών και Χριστιανών, σε επιστολή του του έτους 1969 προς τον Οικουμενικό Πατριάρχη Αθηνάγορα (1948 - 1972), σημειώνει ακριβώς τις αντιφάσεις της «αγάπης» του Οικουμενισμού την οποίαν εξέφραζε και προπαγάνδιζε εκείνος ο Πατριάρχης, ότι δηλαδή αυτή : (α) είναι μονομερής, χωρίς να περιλαμβάνει και να μεριμνά και για εκείνους οι οποίοι σκανδαλίζονται από την καινοτόμο αλλαγή στάσεως έναντι της επικοινωνίας με τους αιρετικούς· (β) αφήνει τους αιρετικούς στην πλάνη τους με αποτέλεσμα την απώλειά τους.

Ιδού πως έχει η επιστολή αυτή :

«Παναγιώτατε,

Ψάλλετε και Υμείς και οι ακολουθούντες υμίν, εις πάντας τους ήχους το τροπάριον της "Αγάπης". Αγάπη, Αγάπη, Αγάπη! " Αγάπη άνευ όρων και ορίων". Εν ονόματι της Αγάπης τούτο, εν ονόματι της Αγάπης εκείνο, εν ονόματι της Αγάπης το Άλλο ... Περίεργον όμως! Εφ' όσον η καρδιά υμών εκχειλίζει εξ αγάπης και εξ αυτών εκπηγάζουσι πολύρροα ρεύματα, φθάνοντα μέχρι των εσχαιτών της Δύσεως και δημιουργούνται πελάγη, εις α άνέτως και μετ' ευφροσύνης κολυμβώσι πασών των αποχρώσεων οι αιρετικοί, πως δεν διατίθενται ολίγαι σταγόνες αγάπης και δια τους ταλαιπώρους Ορθοδόξους; Δι' εκείνους εκ των Ορθοδόξων, οίτινες σκανδαλίζονται, βλέποντες τον Ορθόδοξον Πατριάρχην Κων/λεως να αθετή εν ονόματι της Αγάπης!-ιερούς Κανόνας, να ανατρέπη αιωνοβίους Παραδόσεις, να κρημνίξη τείχη ασφαλείας, να μεταίρη όρια α έθεντο αγιώτατοι Πατέρες της Εκκλησίας; Δι' αυτούς εστείρευσαν αι πηγαί της αγάπης Υμών, Παναγιώτατε; Δι' αυτούς δεν υπάρχει ούτε μόριον στοργής; Ούτε καν ίχνος ευσπλαγχνίας ή οίκτου; Αγάπη λοιπόν προς τους αιρετικούς, αλλ' αδιαφορία και περιφρόνησις προς τους Ορθοδόξους! Επί τέλους, Παναγιώτατε, πού οδηγείτε την Εκκλησίαν;».

«Άράγε όμως αγαπάτε πράγματι τους αιρετικούς; Ακούσατε, Παναγιώτατε, μίαν παράδοξον αλήθειαν: ΟΧΙ! Ημείς αγαπώμεν πραγματικώς και ειλικρινώς τους αιρετικούς, ημείς οι «στενοκέφαλοι» και «φανατικοί» και ουχί Υμείς και οι μεθ' Υμών. Η αγάπη Υμών, δεν είναι γνησία, αλλά επιφανειακή και επίπλαστος· δεν είναι άνωθεν κατερχομένη, αλλ' επίγειος, ψυχική, δαιμονιώδης ... Ποίος αγαπά ειλικρινώς τον νοσούντα; Ο λέγων προς αυτόν «είσαι υγιέστατος, τρώγε ό,τι θέλεις» και απεργαζόμενος ούτω χαλεπωτέραν την νόσον και ταχύτερον τον θάνατον, η ο επισημαίνων αυτώ την ασθένειαν και απαγορεύων τας βλαπτούσας τροφάς; Ημείς, επισημαίνοντες τας πλάνας των αιρετικών και διακηρύσσοντες ότι ακολουθούσιν οδώ επισφαλεστάτη, υπάρχει ελπίς να δημιουργήσωμεν εν αυτοίς κρίσιν συνειδήσεως και έφεσιν αναζητήσεως της αληθείας. Υμείς και οι μεθ' Υμών, διακηρύττοντες ότι «ουδέν μας χωρίζει» από των αιρετικών κ.τ.τ. ναρκούτε και αποκοιμίζετε αυτούς και αποκλείετε έμπροσθεν αυτών την οδόν της αληθείας. Ούτως εφαρμόζεται εν προκειμένω το προφητικόν: «λαός μου, οι μακαρίζοντες υμάς πλανώσιν υμάς» (Ησ. γ', 12). Και «ότι ου κενά τα ρήματα, μαρτυρεί τα πράγματα». Ποίον ετερόδοξον ωδηγήσατε Υμείς και οι δορυφορούντες Υμάς μελιστάλακτοι και ασπόνδυλοι Επίσκοποι εις την Ορθοδοξίαν; Ούτε ένα, Παναγιώτατε: Ούτε ένα, παρά πάντα τα ταξίδια, τα συνέδρια, τα γεύματα, τα δώρα, τα μειδιάματα. Μόνον «φανατικοί» τινες ορθόδοξοι εγένοντο αφορμή προσελεύσεως αιρετικών εις την αλήθειαν της Ορθοδοξίας»[lxiii].

Ο διακεκριμένος Ομότιμος Καθηγητής της Πατρολογίας στη Θεολογική Σχολή Αθηνών κ. Στυλιανός Παπαδόπουλος, σχολιάζοντας πολύ ευστόχως τις επιδιώξεις της Οικουμενικής Κινήσεως, καταλήγει ουσιαστικώς στη διαπίστωση της αποτυχίας

της, λόγω της απουσίας της αληθείας :

«Φαίνεται ότι το έσχατο, το περισσότερο, που επιδιώκει σήμερα η Οικουμενική Κίνηση, στους κόλπους της οποίας διεξάγονται ποικίλοι διάλογοι, είναι η ανοχή, η tolérance. Αυτή όμως δεν είναι καθαυτό χριστιανική αρετή, στοιχείο γνήσια θετικό. Είναι μόνο ανθρώπινο μέτρο. Θείο μέτρο, εδώ, και αρετή χριστιανική είναι η αγάπη, με την οποίαν μόνο υπερβαίνεται το μίσος και η αποστροφή. Δυστυχώς όμως για την Οικουμενική Κίνηση, που απορροφά σήμερα τεράστιες πνευματικές δυνάμεις, η αγάπη δεν μπορεί ν' αποτελέσει επίτευγμά της, διότι η αγάπη εξαρτάται μόνο από την αλήθεια, γεννιέται μόνο από την αλήθεια. Μόνο αυτοί που αγωνίζονται για την αποκεκαλυμμένη αλήθεια, αυτοί που την ζουν με συνέπεια, είναι δυνατόν να πραγματώσουν την αρετή της αγάπης»[lxiv].

8. Η παρασιώπηση της αληθείας είναι έλλειψη αγάπης προς τους πλανωμένους αιρετικούς

Ο έγκριτος Κανονολόγος, Καθηγητής της Θεολογικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών, κ. **Παναγιώτης Μπούμης**, παρουσιάζοντας το πνεύμα των ιερών Κανόνων περί το θέμα της επικοινωνίας με τους αιρετικούς, **ερμηνεύει το αποστολικό παράγγελμα της Καθολικής Επιστολής Β' Ιωάννου «Ει τις έρχεται προς υμάς και ταύτην την διδαχήν ου φέρει, μη λαμβάνετε αυτόν εις οικίαν και χαίρειν αυτό μη λέγετε· ο λέγων γαρ αυτό χαίρειν κοινωνεί τοις έργοις αυτού τοις πονηροίς»**[lxv], και καταλήγει στα εξής συμπεράσματα:

«Η στάση αυτή είναι επιβεβλημένη, επειδή στο χριστιανισμό η χαρά, η αληθινή χαρά, συνδέεται με την αλήθεια, είναι απόρροια της αληθείας. Ότι η χαρά έχει μεγάλη σχέση προς την αλήθεια, προς το Λόγο του Θεού, φαίνεται και από τα εξής λόγια του Κυρίου: "Ταύτα λελάληκα υμίν, ίνα η χαρά η εμή εν υμίν η και η χαρά υμών πληρωθή" (Ιω. 15, 10-11). Και "ταύτα λαλώ εν τω κόσμω, ίνα έχωσι την χαράν την εμήν πεπληρωμένην εν εαυτοίς" (Ιω. 17,13). Άρα εκείνος που έχει την αλήθεια, έχει και τη χαρά, την πραγματική χαρά και αγαλλίαση. Ο Ιωάννης ο Δαμασκηνός γράφει σχετικώς και λίαν χαρακτηριστικώς τα εξής: "Τίνι γαρ εορτή και πανήγυρις; Τίνι θυμηδία και αγαλλίασις; αλλ' ή τοις ψυχή και εννοία και στόματι καθομολογούσι Θεότητα εν τρισίν αδιαιρέτως γνωριζομένην ταις Υποστάσεσι ... Ημίν ευφροσύνη και χαρά πάσα εόρτιος. Ημίν ο Χριστός τας εορτάς εκτετέλεκεν· ου γαρ έστι χαίρειν τοις ασεβέσι"153, όπως γράφει και ο προφήτης Ησαΐας (Ησ. 48, 22 και 57, 21)»

«Εκείνος ο οποίος δεν έχει την αλήθεια, δεν έχει τη χαρά, δεν έχει τη δυνατότητα να έχει την πραγματική χαρά, την εόρτιο χαρά. Γι' αυτό και ο ευαγγελιστής Ιωάννης λέει "να μη λέτε σ' αυτόν να χαίρει", γιατί, αν λέει ο ορθόδοξος σ' αυτόν, στον

αιρετικό, να χαίρει, η ευχή αυτή θα είναι τουλάχιστον ένας κενός (κούφιος) λόγος, εφ' όσον είναι απραγματοποίητη. Και όχι μόνον αυτό, αλλά θα ήταν και μια απάτη. Γιατί, εφ' όσον γνωρίζω το απραγματοποίητο της ευχής, εμφανίζομαι σαν να θέλω και να επιχειρώ να "αποκοιμίσω" τον αιρετικό στην πλάνη του, να τον εξαπατήσω, να τον παραπλανήσω. Πράττω δηλ. κι εγώ ό,τι πράττει αυτός σε άλλους. Όπως δηλ. οι αιρετικοί "υποδύονται το χριστιανικόν προσωπίον προς το ούτως απατάν τους αφελεστέρους"¹⁵⁴, έτσι και ο ορθόδοξος».

«Εάν πάλι λέμε στον αιρετικό ειλικρινώς και όχι υποκριτικώς "να χαίρει", τούτο σημαίνει ότι και ο ορθόδοξος χριστιανός αναγνωρίζει ότι και στην πίστη του ετεροδόξου βρίσκεται η χαρά άρα και η αλήθεια¹⁵⁵. Η και το χειρότερο, μόνο και κυρίως στην πίστη του ετεροδόξου βρίσκεται η χαρά και η αλήθεια, και όχι στη δική του. Γιατί μία από τις δύο δοξασίες, εφ' όσον διαφέρουν, έχει την πραγματική αλήθεια και χαρά. Δεν μπορεί και οι δύο. Κατ' αυτόν τον τρόπο όμως εμφανίζεται ότι παραδέχεται και ασπάζεται τις πεποιθήσεις του ετεροδόξου. Επί πλέον συντελεί στο να ενισχύεται ο ετερόδοξος στην πίστη του, να νομίζει ότι είναι ορθή, να εμμένει σ' αυτή και ακόμη να την διαδίδει και στους άλλους».

«Μετά απ' όλα αυτά φαίνεται καθαρά ότι με το να λέει ο ορθόδοξος "χαίρε" στον ετερόδοξο ή στον εθνικό, ακολουθεί, συμμετέχει και συμφωνεί («κοινωνεί») και στις πλανημένες πεποιθήσεις του και στις παραπλανητικές του πράξεις, τ. έ. στα πονηρά του έργα»[Ιxvi].

Και συνεχίζει ο Καθηγητής Μπούμης, καταλήγοντας στο συμπέρασμα, ότι το αποστολικό παράγγελμα δεν αποκλείει την απλή συνομιλία με τους αιρετικούς ή ένα συνήθη χαιρετισμό, αλλά ιδικώς την ευχή της χαράς, «χαίρετε».

Πάντως, αν και μόνον το να λέμε «χαίρε» στους αιρετικούς στερεώνει την ασέβειά τους κατά τον τρόπο που εξέθεσε επαρκώς ο Καθηγητής κ. Π. Μπούμης, πόσο περισσότερο βλάπτουν την ομολογία της ευσεβείας και αληθείας οι υπόλοιπες πράξεις αθεμίτου κοινωνίας με τους αιρετικούς, συμπροσευχές, ανταλλαγές εορτίων δώρων, όλα απαγορευμένα από τους ιερούς Κανόνες, πολύ περισσότερο δε η υπογραφή κοινών «ερμαφρόδιτων» κειμένων, μειγμάτων ορθοδοξίας και ετεροδοξίας;

Ο **Αρχιμανδρίτης π. Πλακίδας Ντεσεΐγ** (Placide Deseille), παλαιότερα Ηγούμενος Αδελφότητος Ρωμαιοκαθολικών Μοναχών, ο οποίος μετέπειτα, προ ολίγων δεκαετιών, επέστρεψε από τον Παπισμό στην Ορθοδοξία μαζί με Μοναχούς του και, αφού βαπτίσθηκε μαζί με αυτούς Ορθόδοξος στην Ι.Μ. Σίμωνος Πέτρας Αγίου Όρους, σχημάτισε αρκετές μοναστικές Κοινότητες στη Νότιο Γαλλία, γράφει χαρακτηριστικώς:

«Εγκαλούμε συχνά τους μοναχούς του Αγίου Όρους για την αντίθεσή τους στον

οικουμενισμό και τους κατηγορούμε ευχαρίστως πως θυσιάζουν την αγάπη χάρη της αληθείας. Από το πρώτο ταξίδι μας - ενώ ήμασταν ακόμη ρωμαιοκαθολικοί, και η σκέψη να γίνουμε ορθόδοξοι μας ήταν εντελώς ξένη - υπήρξε για μας πολύ εύκολο να εκτιμήσουμε πόσο ξέρον οι μοναχοί του Όρους να συνδυάζουν μια αγάπη πολύ λεπτή και πολύ περιποιητική προς τα πρόσωπα, όποιες κι αν είναι οι πεποιθήσεις τους κι οπουδήποτε κι αν ομολογιακά ανήκουν, με την ανυποχώρητη στάση σε δογματικά ζητήματα. Εξάλλου, γι' αυτούς ο πλήρης σεβασμός της αλήθειας είναι ένα από τα πρώτα καθήκοντα, που τους επιβάλλει η αγάπη προς τον άλλο»[lxviii].

9. Η κριτική κατά των αιρέσεων, επειδή ενέχει αγάπη, δεν μπορεί και δεν επιτρέπεται, καθώς λένουν οι Άγιοι, να είναι εμπαθής

Η κριτική κατά της αιρέσεως και ο ένθεος ζήλος προς σωτηρίαν των αιρετικών, καθώς και ο πνευματικός πόνος για την απώλεια όσων εμπλέκονται σε αιρέσεις, υπάρχει πάντοτε ο κίνδυνος να διαστραφή από την αδυναμία της ανθρωπίνης φύσεως και να στραφή με εμπάθεια κατά συγκεκριμένων προσώπων. Ο κίνδυνος αυτός επισημαίνεται και τονίζεται από τους Αγίους Πατέρας, ώστε να μη παρεκκλίνουμε από τον αρχικό και καλο-προαίρετο σκοπό μας, που είναι η εν αγάπη και αληθεία Χριστού σωτηρία πάντων και όχι βέβαια η εξύβριση ή γενικώς η ζημία των αιρετικών, ακόμη και εκείνων που εσκεμμένως υπερασπίζονται το ψεύδος.

Μολονότι το θέμα είναι πολύ μεγάλο ώστε να δύναται να αποτελέσει άλλη ενότητα, περιοριζόμαστε στο να εκθέσουμε χάριν παραδείγματος, όσα λένουν μερικοί Άγιοι Πατέρες σχετικά με τον αναθεματισμό των αιρετικών (όχι βέβαια σαν δημόσια ύβρη και ευτελισμό τους, αλλά όπως ήταν τότε, ως διακήρυξη και ομολογία της διαστάσεώς τους από Σώμα του Χριστού, την Εκκλησία), διότι σε επόμενη ενότητα θα ασχοληθούμε με το θέμα της κατακρίσεως, όσον αφορά στα δογματικά θέματα.

Στη Βίβλο των ερωταποκρίσεων των αγίων Βαρσανουφίου του Μεγάλου και Ιωάννου του Προφήτου (6ος αι.), αντιμετωπίζεται η ερώτηση κάποιου **αν πρέπει, μετά από προτροπή άλλου πιστού, να αναθεματίσει τον αιρεσιάρχη Νεστόριο και τους οπαδούς του**. Η απάντηση είναι, ότι εκείνοι ως αιρετικοί, είναι ήδη κάτω από το ανάθεμα, δηλ. της Εκκλησίας · ο καθένας μας πρέπει να φροντίζει για τις αμαρτίες του γι' αυτό και δεν πρέπει να σπεύδει σε αναθεματισμούς άλλων ανθρώπων, αλλά να φροντίζει να πενθεί. Σε αμέσως συναπτή ερώτηση, για το **μήπως κανείς δώσει την εντύπωση ότι είναι και ο ίδιος κρυπτός αιρετικός, αν δεν αναθεματίσει τους αιρετικούς**, επαναλαμβάνεται και πάλιν, ότι πρέπει κανείς να αρνείται να αναθεματίσει άλλους· προσθέτει, όμως, ότι αν αυτός που εξ αρχής προέτρεψε σε αναθεματισμό επιμένει στην προτροπή, τότε για να μη σκανδαλισθεί εκείνος, ενδείκνυται να αναθεματίσει ο ερωτώμενος τους

αιρετικούς. Ουδέποτε όμως επιτρέπεται ο αναθεματισμός προσώπου, τα φρονήματα του οποίου δεν γνωρίζουμε· ιδού μερικά αποσπάσματα·

«ΕΡΩΤΗΣΙΣ ψ´ (700): Εάν κάποιος μου πεί να αναθεματίσω τον Νεστόριο και τους ομοίους του αιρετικούς, να αναθεματίσω ή όχι; ΑΠΟΚΡΙΣΙΣ: Είναι φανερόν, ότι ο Νεστόριος και οι κατ' αυτόν αιρετικοί είναι κάτω από το ανάθεμα· όμως εσύ μη τρέχεις καθόλου σε αναθεματισμό κάποιου. Διότι αυτός που έχει τον εαυτό του για αμαρτωλό, οφείλει να πενθεί τις αμαρτίες του και τίποτε άλλο· αλλά ούτε πρέπει να κρίνει εκείνους που αναθεματίζουν κάποιον· διότι ο καθένας δοκιμάζει τον εαυτό του. ΕΡΩΤΗΣΙΣ ψα´ (701): Εάν όμως κάποιος εξ αιτίας αυτού νομίσει ότι και εγώ φρονώ τα ίδια με εκείνον, τί να του πω; ΑΠΟΚΡΙΣΙΣ: Πές του· αν και είναι φανερό, ότι εκείνοι είναι άξιοι του αναθεματισμού, αλλά εγώ είμαι αμαρτωλότερος από κάθε άνθρωπο και φοβούμαι μήπως κρίνοντας άλλον, κατακρίνω τον εαυτό μου. [...] Αυτά πές του και εάν επιμείνει στα ίδια, τότε για τη συνείδηση εκείνου, να αναθεματίσεις τον αιρετικό [...] Αδελφέ, εγώ αυτός τον οποίον μου αναφέρεις, δεν γνωρίζω πως φρονεί. Το να αναθεματίσω λοιπόν κάποιον που δεν γνωρίζω, μου φαίνεται ότι αποβαίνει σε κατάκριμα. Τούτο όμως σου λέω, ότι εκτός από την Πίστη των αγίων τριακοσίων δεκαοκτώ Πατέρων [της Α΄ Οικουμ. Συνόδου της Νικαίας] δεν γνωρίζω άλλη. Και όποιος φρονεί διαφορετικά από αυτήν έρριξε τον εαυτό του στο ανάθεμα»[lxviii].

Ο **Άγιος Νικόδημος ο Αγιορείτης** († 1809), συνοψίζοντας όσα λέγουν σχετικώς οι προγενέστεροί του Άγιοι Πατέρες, σημειώνει :

«Δια τούτο και ο θείος Χρυσόστομος κάμνει λόγον ολόκληρον ότι δεν πρέπει να αναθεματίζη τινάς κανένα άνθρωπον ζωντανόν ή αποθανόντα (Τόμ. ζ´). Ενώ και λέγει ταύτα "τι άλλο θέλει να ειπή το ανάθεμα, οπού λέγεις άνθρωπε, πάρεξ ας αφιερωθή ούτος εις τον διάβολον και πλέον ας μην έχη χώραν σωτηρίας και ας γένη αποξενωμένος από τον Χριστόν;" [...] Ο δε άγιος Βαρσανούφιος λέγει ότι όχι μόνον τους αιρετικούς, αλλ' ουδέ τον διάβολον πρέπει να αναθεματίζη τινάς, διατί αναθεματίζει τον ίδιον τον εαυτόν του, οπού αγαπά και κάμνει του διαβόλου τα θελήματα και έργα. Όρα περί του αναθέματος πλατύτερον εις τα προλεγόμενα της εν Γάγγρα Συνόδου εν τω ημετέρω Κανονικώ»[lxix].

Ο **Άγιος Νικόδημος**, εκθέτοντας την ίδια αγιοπατερική διδασκαλία και σε άλλο σημείο της Ερμηνείας του των Αποστολικών Επιστολών, διευκρινίζει και τα εξής· «Ο δε θείος Χρυσόστομος τα δόγματα μόνα θέλει να αναθεματίζωμεν των αιρετικών και όχι τους αιρετικούς· "τα γαρ αιρετικά δόγματα τα παρ' α παρελάβομεν αναθεματίζειν χρή και τα ασεβή δόγματα ελέγχειν, πάσαν δε φειδώ ανθρώπων ποιείσθαι και εύχεσθαι υπέρ της αυτών σωτηρίας" (λόγ. Περί του μη αναθεματίζειν)»[lxx].

Δεν πρέπει λοιπόν να είναι άκριτη ή εμπαθής η επίκριση της αιρέσεως, αλλά με σκοπό την ωφέλεια των αιρετικών (και των αιρετιζόντων), διότι επιτρέπεται ή και επιβάλλεται με κάποιες βέβαια προϋποθέσεις, η επίκριση των δογματικών και ιεροκανονικών παρεκτροπών, όπως θα δούμε συν Θεώ στην επόμενη ενότητα (ή σε μία εκ των επομένων).

10. Πού μας οδηγεί, τελικώς, ο αγαπισμός της Νέας Εποχής του Αντιχρίστου;

Η ισοπέδωση αληθείας και πλάνης και η εξ ίσου απόδοση σωτηριώδους χαρακτήρος σε όλες τις θρησκείες, αποτελεί την επιδίωξη ενός παγκοσμίου κατεστημένου πνευματικού και πολιτικο-οικονομικού, με απώτερο στόχο την επιβεβλημένη ένωση της ανθρωπότητας κάτω από συγκεντρωτική εξουσία. Περί των κινδύνων μιας τέτοιας θρησκευτικής παγκοσμιοποίησης και αναγκαστικής ομοιομορφίας, οι ειδικοί στα αντιαιρετικά θέματα γράφουν τα εξής:

«Δεν υπάρχει κοινός πνευματικός χώρος στον οποίο συναντιούνται όλες οι θρησκείες. Η άποψη «Ένας Θεός - Πολλές θρησκείες» είναι βλάσφημη για τους ορθοδόξους. Η άποψη «αγάπα του Θεού του πλησίον σου» είναι εξίσου βλάσφημη και υβριστική για τον Ζώντα Θεό, τον μόνο αληθινό Θεό, την Αγία Τριάδα, τον Πατέρα και τον Υιόν και το Άγιον Πνεύμα»[lxxi].

«Μία από τις συνηθισμένες συμπεριφορές των ανθρώπων που πάσχουν από την νόσο της εκκοσμικεύσεως είναι και η υποκρισία. Η γνησιότης υποχωρεί και όλα γίνονται ψεύτικα. Έτσι, αντί για πηγαία αγάπη, η οποία "ου ζητεί τα εαυτής"[lxxii], έχουμε αγαπολογία, αντί για ταπείνωση, ταπεινολογία κ.ο.κ.».

«Όπως έχει γράψει ο μακαριστός πατήρ Αντώνιος Αλεβιζόπουλος, η "Νέα Εποχή" δεν θέλει να αδειάσουν οι εκκλησίες, αλλά να γεμίσουν με ανθρώπους που, όμως, θα έχουν αλλοιωμένο φρόνημα, με ανθρώπους δηλαδή που θα πιστεύουν στο κάρμα και στη μετενσάρκωση, στα χαρτιά ταρώ και στην αστρολογία, που θα ασκούν το διαλογισμό ταυτίζοντάς τον με την ορθόδοξη προσευχή, ενώ συγχρόνως θα πιστεύουν ότι από τότε που ενετάχθησαν σε κάποια οργάνωση που τους διδάσκει αυτά, έγιναν και καλύτεροι χριστιανοί!»

«Εδώ θα πρέπει να γίνουν κάποιες διευκρινίσεις. Η υποχρέωση υπακοής προς τους ποιμένες είναι αυτονόητη, υπό την προϋπόθεση, όμως, ότι και αυτοί κάνουν υπακοή στο Ευαγγέλιο, στις Οικουμενικές Συνόδους και στην Παράδοση της Εκκλησίας. Δεν είναι απροϋπόθετη η υπακοή. Εξάλλου η υπακοή δεν είναι στρατιωτική πειθαρχία· δεν επιβάλλεται, αλλά εμπνέεται. Ο απόστολος Παύλος θέτει το θέμα άριστα[lxxiii]:

"Πείθεσθε τοις ηγουμένοις υμών και υπείκετε· αυτοί γαρ αγρυπνούσιν υπέρ των ψυχών υμών ως λόγον αποδώσοντες"[lxixv].

«Επειδή η προσπάθεια προωθήσεως του συγκρητισμού, διαχριστιανικού και διαθρησκειακού, ενδύεται συνήθως, τον μανδύα της αγάπης, θα πρέπει να τονίσουμε ότι ακριβώς η πατερική στάση που εμμένει στην αλήθεια της πίστεως και που λέγει την αλήθεια στους εκτός Εκκλησίας με πόνο, αγάπη και διάκριση, είναι όντως η φιλόανθρωπη στάση, διότι ουσιαστικά βοηθεί τον πλανώμενο άνθρωπο να έλθει σε συναίσθηση και μετάνοια, ενώ η άλλη - η ουμανιστική αγαπολογική - τον αφήνει αβοήθητο στην αρρώστια του»[lxxv].

Ακολουθεί στο **ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ** περί της Alice Bailey, ειδική αναφορά στο θέμα της διαστρεβλώσεως και του μονομερούς τονισμού της χριστιανικής αγάπης από την Νέα Εποχή του Αντιχρίστου (του «Υδροχόου») και την κατασκευασμένη τεχνητή αντίθεση δογματικής αληθείας και διανθρώπινης αγάπης, με σκοπό την τάση ελαχιστοποίησης των δογμάτων (δογματικός μινιμαλισμός).

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

(Σημ.: η παρακάτω παράθεση αυτουσίων κειμένων αποκρυφιστικού περιεχομένου τα οποία ήλθαν υπ' όψη μας, σε καμμία περίπτωση δεν σημαίνει ότι την ανάγνωση τέτοιων κειμένων θεωρούμε απλό και ακίνδυνο πράγμα ή την προτείνουμε γενικώς, τουναντίον δε πρέπει να γίνεται μόνον σε μεγάλη ανάγκη και με ευλογία του Γέροντός μας, εφ' όσον μάλιστα κατέχουμε τα απαραίτητα προς τούτο εφόδια πνευματικά και θεολογικά).

Η Αλίκη Μπέηλυ (Alice Ann Bailey, 1880-1949), τρίτη κατά σειρά πρόεδρος της Θεοσοφικής Εταιρείας μετά την Έλενα Πετρόβνα Μπλαβάτσκι και την Άννυ Μπεζάντ, υπήρξε επίσης ιδρύτρια, μαζί με τον σύζυγό της, Φόστερ Μπέηλυ, του Lucis Trust (1922) και της Σχολής Αρκέην (Arcane School, 1923), «σκοπός της ήταν η εκπαίδευση εκείνων που είναι "συνειδητοί γνώστες του Σχεδίου και μεμνημένοι μαθητές της Ιεραρχίας", για να βοηθηθούν στη "μαθήτευση στη Νέα Εποχή" και στην "υπηρεσία στην ανθρωπότητα", ώστε να επισπευσθεί η "επανεμφάνιση του Χριστού" (Μπέϊλη, Αυτοβιογραφία, σ. 308) [lxxvi]».

«Η νέα ανθρωπότητα θα αναδυθεί με την εμφάνιση του "Χριστού". Από το 1945 ο "Χριστός" ανέλαβε τα καθήκοντα του Διδασκάλου του Υδροχόου και οι "δυνάμεις αποκαταστάσεως" άρχισαν το έργο τους. Βαδίζουμε προς την ενοποίηση Ανατολής και Δύσης, στην ενοποίηση των θρησκειών (Μπέϊλη, Η επανεμφάνιση του Χριστού, σ. 87-88. 102-108. 145-146)[lxxvii]».

«Το ότι δεν έχει ακόμη εμφανισθεί ο νέος χριστός, τούτο οφείλεται κατά την αντίληψη της κίνησης στα εμπόδια που παρενέβαλε η Εκκλησία, και επειδή οι "Νέοι εξυπηρετηταί του κόσμου" δεν εξετέλεσαν την απαραίτητη υπηρεσία για να εμπεδωθούν ορθές σχέσεις μεταξύ των ανθρώπων (Μπέιλη, Η επανεμφάνισης, σελ. 15)»[lxxviii].

Ας προσέξουμε τα παρακάτω σημεία των αυτουσίων αποκρυφιστικών κειμένων της Μπέηλυ, μερικά εκ των οποίων θυμίζουν συγκεκριμένες προοπτικές της Οικουμενικής και Διαθρησκειακής Κινήσεως:

(α) τη θρησκευτική «περιεκτικότητα», γνωστή στους μεν οικουμενιστές ως "comprehensiveness", στους δε νεοεποχίτες ως "inclusiveness"

(β) το δογματικό μινιμαλισμό, δηλ. την προσπάθεια ελαχιστοποίησης ή και εξαλείψεως των δογμάτων και την απάρεσκεια προς αυτά,

(γ) την αθώωση ή και καταξίωση όλων ανεξαιρέτως των θρησκειών,

(δ) την εξύβριση της χριστιανικής θεολογίας ως δήθεν αλλοιώσεως της απλότητας του Ευαγγελίου και ως αιτίας θρησκευτικών πολέμων και θρησκευτικού μίσους,

(ε) την - κατά το προηγούμενο - παρουσιαζόμενη δήθεν αντιπαράθεση «αγάπης» και «θεολογίας»,

(στ) τη διάκριση μεταξύ («καλού») χριστιανισμού και («κακών») εκκλησιών,

(ζ) την επιδίωξη καταστροφής των εκκλησιών, προς ανάδειξη της «αληθούς» εκκλησίας του ερχομένου Χριστού (Αντιχρίστου) και

(η) την επιδιωκόμενη ομοιομορφία παγκοσμίως των θρησκευτικών τελετουργικών, η οποία σε συνδυασμό με την εξάλειψη των δογμάτων, θα δημιουργήσει την νέα παγκόσμια θρησκεία η οποία θα τελειοποιηθεί με την μετά ταύτα προσωπική παρουσία επί γης του «Χριστού» της Νέας Εποχής (Αντιχρίστου).

Είναι, λοιπόν, τυχαία η καταφανής ταύτιση τόσων βασικών στοιχείων του κινήματος της Νέας Εποχής του «Υδροχοϊκού Χριστού» - Αντιχρίστου ("New Aquarian Age") με τους βασικούς άξονες εξελίξεως της «διαχριστιανικής» και διαθρησκειακής Κινήσεως;

1. «Αν οι άνθρωποι αναζητήσουν τον Χριστό που άφησε τους μαθητές Του πριν από αιώνες, θα αποτύχουν να αναγνωρίσουν τον Χριστό που ευρίσκεται στη διαδικασία της επιστροφής. Ο Χριστός δεν έχει θρησκευτικές "μπάρες" στη συνείδησή Του. Δεν Τον ενδιαφέρει σε ποια πίστη θα εντάξει κάποιος τον εαυτό του»[lxxix].

2. «Ποια είναι αυτή η εκκλησία του Χριστού; Αποτελείται από το σύνολο όλων εκείνων στους οποίους μπορεί ή ζωή του Χριστού ή Χριστο-συνειδητότητα [Χριστο-επίγνωση] ή να ευρεθεί η ευρίσκεται στη διαδικασία προς εξεύρεση εκφράσεως· είναι η σύναξη όλων όσοι αγαπούν τους συνανθρώπους τους, διότι το να αγαπά κάποιος τον συνάνθρωπό του είναι το θεϊκό διδασκαλείο που μας κάνει πλήρη μέλη της κοινότητας του Χριστού. Δεν είναι η αποδοχή οιαδήποτε ιστορικού γεγονότος η θεολογικού συμβόλου [πίστεως] εκείνο που μας θέτει εν αρμονία με τον Χριστό»[lxxx].

3. «Δεν θα έλθει [ο «Χριστός»] για να μεταστρέψει τον "εθνικό" κόσμο, διότι στα μάτια του Χριστού και των αληθών μαθητών Του, δεν υπάρχει τέτοιος κόσμος και οι καλούμενοι εθνικοί έχουν επιδείξει ιστορικά λιγότερο από το κακό της εμπαθούς διαμάχης που έχει επιδείξει ο στρατευμένος χριστιανικός κόσμος. Η ιστορία των χριστιανικών εθνών και της χριστιανικής εκκλησίας είναι ιστορία μιας επιθετικής στρατεύσεως - το τελευταίο επιθυμητό από τον Χριστό πράγμα, όταν επεδίωκε να ιδρύσει την εκκλησία επί γης»[lxxxii].

4. «Το μεγαλύτερο αποτέλεσμα της παρουσίας Του θα είναι οπωσδήποτε το να επιδείξει σε κάθε μέρος τα αποτελέσματα ενός πνεύματος περιεκτικότητας [inclusiveness] μιας περιεκτικότητας ή οποία θα διοχετευθεί η εκφρασθεί δια μέσου Αυτού. Όλοι όσοι επιδιώκουν σωστές ανθρώπινες σχέσεις θα συγκεντρωθούν αυτομάτως σε Αυτόν, είτε ανήκουν σε κάποια από τις μεγάλες θρησκείες του κόσμου, είτε όχι»[lxxxiii].

5. «Η εκκλησία σήμερα είναι ο τάφος του Χριστού και ο λίθος της θεολογίας έχει κυλισθεί εμπροσθεν της θύρας του μνημείου. Ωστόσο, δεν υπάρχει νόημα στην επίθεση κατά του Χριστιανισμού. Η Χριστιανωσύνη δεν μπορεί να γίνει στόχος επιθέσεως· είναι μια έκφραση - ουσιαστικώς, μολονότι ακόμη όχι τελείως εν τη πράξει - της αγάπης του Θεού, ο οποίος διαποτίζει το κτιστό Του σύμπαν. Η εκκλησιαστικότητα [churchianity], όμως, έχει αφήσει τον εαυτό της τελείως έκθετο σε επίθεση, και η μάζα των σκεπτομένων ανθρώπων το γνωρίζουν αυτό· δυστυχώς, αυτοί οι σκεπτόμενοι άνθρωποι είναι ακόμη μια μικρή μειονότητα, η οποία (όταν γίνει πλειονότητα - και είναι σήμερα μία η οποία αυξάνεται ραγδαίως) θα ανακοινώσει την καταστροφή των εκκλησιών και θα επικυρώσει τη διασπορά της αληθούς διδασκαλίας του Χριστού»[lxxxiii].

6. «... σίγουρα, Εκείνος πρέπει να αισθάνεται (με πονεμένη καρδιά) ότι η απλότης την οποία διδάσκει και ο απλός δρόμος προς τον Θεό στον οποίον έδωσε έμφαση έχουν εξαφανισθεί μέσα στις ομίχλες της θεολογίας (εισαγμένες από τον άγιο Παύλο) και στις συζητήσεις των ανθρώπων της εκκλησίας δια μέσου των αιώνων. Οι άνθρωποι έχουν ταξιδέψει μακριά από την απλότητα της σκέψεως και από τον απλό και πνευματικό βίο που ζούσαν οι πρώτοι Χριστιανοί»[lxxxiv]

7. «Δεύτερον, η στερéωση μιας συγκεκριμένης ομοιομορφίας στα τελετουργικά των θρησκειών του κόσμου θα βοηθήσει τους ανθρώπους παντού να ενδυναμώσουν ο ένας το έργο του άλλου και να ενισχύσουν με δύναμη τα ρεύματα σκέψης που κατευθύνονται στις αναμένουσες πνευματικές ζωές. Προς το παρόν, η χριστιανική θρησκεία έχει τις μεγάλες της εορτές, ο Βουδιστής κρατεί τα διαφορετικώς κανονισμένα θρησκευτικά του γεγονότα και ο Ινδουϊστής έχει ακόμη μία διαφορετική λίστα ιερών ημερών. Στον μέλλοντα κόσμο, όταν οργανωθούν, όλοι οι άνθρωποι πνευματικής κλίσεως και προθέσεως παντού θα τηρούν τις ίδιες ιερές ημέρες. Αυτό θα φέρει μια συνένωση πνευματικών αποθεμάτων και μια ενοποιημένη πνευματική προσπάθεια, και επιπλέον μια ταυτόχρονη πνευματική επίκληση. Η δυναμική τούτου θα είναι ολοφάνερη»[lxxxv].

8. «Οι άνθρωποι της εκκλησίας πρέπει να ενθυμούνται ότι το ανθρώπινο πνεύμα είναι μεγαλύτερο από όλες τις εκκλησίες και μεγαλύτερο από τις διδασκαλίες τους. Μακροπρόθεσμα, το ανθρώπινο πνεύμα θα τους νικήσει και θα προχωρήσει θριαμβικώς μέσα στη Βασιλεία του Θεού, αφήνοντάς τους πολύ πίσω, εκτός αν εισέλθουν σαν ένα ταπεινό μέρος της ανθρώπινης μάζας. [...] Οι εκκλησίες στη Δύση πρέπει επίσης να συνειδητοποιήσουν ότι βασικώς υπάρχει μόνον μία Εκκλησία, αλλά αυτή δεν είναι αναγκαστικώς μόνο το ορθόδοξο Χριστιανικό καθίδρυμα. Ο θεός εργάζεται με πολλούς τρόπους, μέσω πολλών πίστειων και θρησκευτικών φορέων· αυτός είναι ένας λόγος για την εξάλειψη των μη απαραίτητων διδασκαλιών. Με τον τονισμό των ουσιαστικών και με την ένωσή τους, θα αποκαλυφθεί η πληρότης της αληθείας. Αυτό θα το κάνει η θρησκεία του νέου κόσμου και η εφαρμογή της θα προχωρήσει τάχιστα, μετά την επανεμφάνιση του Χριστού»[lxxxvi].

ΠΑΡΑΠΟΜΠΕΣ

[i]. Α' Ιω. 4, 8. 16. 21

[ii]. Ματθ. 22, 40

[iii]. Ιω. 14, 27

[iv]. Α' Κορ. 13, 5.7.8

[v]. Ρωμ. 12, 9

[vi]. Αγίου Ιωάννου του Χρυσοστόμου, [Εις την Γένεσιν Λόγος](#) 9, 2 PG 54, 623.

[vii]. [Μοναχού Αρσενίου Βλιαγκόφτη, Οικουμενισμός, Νεοειδωλολατρία και Νέα Εποχή](#), εκδ. Παρακαταθήκη, Θεσσαλονίκη 2006, σελ. 12ε.

[viii]. Αυτόθι, σελ. 13, όπου και η υποσημείωση [v.4] του συγγραφέως περί του δόγματος αυτού του νεοσατανισμού: «Τον διετύπωσε ο Aleister Crowley, ο οποίος ονόμαζε τον εαυτό του The great beast (το μέγα θηρίον). Την εποχή αυτή βιβλίο που τον προβάλλει και τον ωραιοποιεί κυκλοφορεί από τις εκδόσεις «Αρχέτυπο» του περιοδικού Άβατον».

[ix]. Αυτόθι, σελ. 32. Σχετικώς με την Νέα Εποχή του Αντιχρίστου («Υδροχόου») βλέπε όλο το βιβλίο, αλλά ιδίως τα σχετικά κεφάλαια στο [Μοναχού Αρσενίου Βλιαγκόφτη, Σύγχρονες αιρέσεις](#). Μια πραγματική απειλή, εκδ. Παρακαταθήκη, 20072, σελ. 73-95, 254-263. Επίσης, του μακαριστού Αντωνίου Γ. Αλεβιζόπουλου, Αποκρυφισμός, Γκουρουϊσμός, «Νέα Εποχή», εκδ. Ι.Μ. Νικοπόλεως. Πρέβεζα 1990, σελ. 7-12.

[x]. Ιω. 14, 6

[xi]. Α΄ Ιω. 4, 16

[xii]. Ιούδα 23

[xiii]. Πράξ. 18, 9.10

[xiv]. Σοφ. Σειρ. 4, 28

[xv]. Β΄ Κορ. 7, 9

[xvi]. Αποκ. 3, 19

[xvii]. Γαλ. 1, 8

[xviii]. Α΄ Κορ. 1, 13

[xix]. Εφ. 4, 3-5

[xx]. Α΄ Κορ. 10, 17

[xxi]. Α΄ Κορ. 1, 10

[xxii]. Εφ. 4, 15

[xxiii]. Β΄ Ιω. 4 και Γ΄ Ιω. 4

[xxiv]. Β΄ Ιω. 1.2

[xxv]. Β΄ Ιω. 3

[xxvi]. Α΄ Ιω. 3, 18

[xxvii]. Ρωμ. 10, 14}

[xxviii]. Ιακ. 2, 10

[xxix]. Αποκ. 22, 18.19

[xxx]. Ιω. 15, 20

[xxxi]. Ιω. 3, 19

[xxxii]. Λουκ. 12, 51.52

[xxxiii]. Ιω. 3, 20

[xxxiv]. Τερεντίου, Andr. I, 1, 31 παρά τω Δ. Δημητράκου, Νέον Λεξικόν ορθογραφικόν και ερμηνευτικόν όλης της ελληνικής γλώσσης, εκδ. «Περγαμηναί», Αθήναι 19592, σελ. 1489.

[xxxv]. Αγίου Μακαρίου του Αιγυπτίου, Ομιλία 15, 11-12 PG 34, 584A.B.

[xxxvi]. Φιλ. 4, 7

[xxxvii]. Ρωμ. 5, 1.2

[xxxviii]. Ματθ. 10, 34

[xxxix]. Ματθ. 10, 22. 24, 9 Μάρκ. 13, 13 και Λουκ. 21, 17.

[xl]. Μεγάλου Φωτίου, Βιβλιοθήκη 222, PG 103, 813 -816A

[xli]. Ιακ. 4, 1.2

[xlii]. Μάρκ. 9, 50

[xliii]. Catena Graecorum patrum in Novum Testamentum, τόμ. Α΄, εκδ. J.A. Cramer,

Olms, Hildes-heim 1967, σελ. 370.

[xliv]. Ψαλμ. 119, 7

[xlv]. Προς την σεμνοτάτην εν Μοναζούσαις Ξένην 54, εν Γρηγορίου του Παλαμά Συγγράμματα, εκδίδει Π. Χρήστου, τόμ. Ε΄, εκδ. Κυρομάνος, Θεσσαλονίκη 1992, σελ. 221ε. · «... έπειτ' επειδάν το δυσειδές τούτο περιέλη κάλυμμα, τότε μη ποικίλαις σχέσεσι της ψυχής αγεννώς διασπωμένης, είσω των όντως ταμείων αταράχως χωρεί, και τω εν κρυπτώ Πατρί προσεύχεται· ος αυτώ και το χωρητικόν των χαρισμάτων δώρον, την των λογισμών ειρήνην τα πρώτα χορηγεί· μεθ' ης την γεννητικήν τε και συνεκτικήν απάσης αρετής τελειοί ταπεινώσιν».[xlvi]. Αγίου Νικοδήμου του Αγιορείτου, Αόρατος Πόλεμος, 2, 16, εκδ. Νεκτάριος Παναγόπουλος, Αθήναι 1989, σελ. 265.

[xlvii]. Μεγάλου Βασιλείου, Ομιλία εις τον λγ' (33) Ψαλμόν 10, PG 29, 376 B.C.

[xlviii]. Φιλ. 3, 8

[xlix]. Εφ. 2, 15

[l]. Κολ. 1, 20

[li]. Ησ. 48, 22. 57, 21

[lii]. Αγίου Ιωάννου του Χρυσοστόμου, Εις την προς Φιλιππησίους 2, PG 62, 189,191. «Ουχ απλώς την φιλίαν θαυμάζει, ουδέ απλώς την αγάπην, αλλά την εξ επιγνώσεως· τουτέστιν, ουχ ίνα προς άπαντας τη αυτή χρήσηθε αγάπη· τούτο γαρ ουκ αγάπης, αλλά ψυχρότητος. Τι εστιν, εν επιγνώσει; Τουτέστι, μετά κρίσεως μετά λογισμού, μετά του αισθάνεσθαι. Εισί γαρ τινες αλόγως φιλούντες, απλώς και ως έτυχεν· όθεν ουδέ σφοδράς είναι τας τοιαύτας φιλίας συμβαίνει [...] Ουκ εμού ένεκεν ταύτα λέγω, φησί, αλλ' υμών αυτών· δέος γαρ μη τις παραφθαρή υπό της των αιρετικών αγάπης [...] Ου δι' εμέ, φησί, ταύτα λέγω, αλλά ίνα ήτε υμείς ειλικρινείς· τουτέστιν, ίνα μηδέν νόθον δόγμα τω της αγάπης προσχήματι παραδέχησθε».

[liii]. Αγίου Γρηγορίου του Θεολόγου, Λόγος Β΄, Απολογητικός της εις Πόντον φυγής ένεκεν 82, PG 35, 488C. Έμμεση αναφορά στο αγιογραφικό χωρίο « ο πραύς έστω μαχητής» (Ιωήλ 4,11).

[liiv]. Αγίου Νικοδήμου του Αγιορείτου, ένθ' ανωτ., 2, 19, σελ. 271 (και υποσημ. 114).

[lv]. Δευτέρα του α΄ ήχου, Κανών των Ασωμάτων, θ΄ ωδή: «Νέμεις της ειρήνης Άγγελον, περιφρουρούντα, Παντοκράτορ, την ποιίμνην σου, (της ειρήνης γαρ και της αγάπης συ αίτιος), και την έμφρονα πίστιν φυλάττοντα, και πάσας τας αιρέσεις, τη ση δυνάμει καταλύοντα».

[lvi]. Παρασκευή του πλ.δ΄ ήχου, Κανών του Σταυρού, δ΄ ωδή: «Ωσει κέδρον ευσέβειαν, πίστιν ως κυπάρισσον, την αγάπην τε, ωσει πεύκην περιφέροντες, τον Σταυρόν τον θείον, προσκυνήσωμεν».

[lvii]. Κλήμεντος Αλεξανδρέως, Στρωματείς 4, 16, 100· PG 8, 1308A· «"τεκνία μη αγαπώμεν λόγω μηδέ γλώσση", Ιωάννης τελείους είναι διδάσκων, "αλλ' εν έργω και αληθεία. εν τούτω γνωσόμεθα ότι εκ της αληθείας εσμέν". Ει δε αγάπη ο Θεός, αγάπη και η θεοσέβεια».

[lviii]. Αγίου [Αββά Δωροθέου](#), Διδασκαλία ΣΤ΄ (περί του μη κρίνειν πλησίον) 9, PG 88, 1696 B.D.

[lix]. Επιστολή του αγιωτάτου αρχιεπισκόπου Ρώμης Λέοντος προς Φλαβιανόν αρχιεπίσκοπον Κωνσταντινουπόλεως, ACO 2,1,2, 46 και 47·) (απόσπασμα) «[...] Πρέπει γαρ επί των τοιούτων αιτιών τούτου μάλιστα φροντίζειν, ώστε εκτός θορύβου και φιλονεικίας και την αγάπην φυλάττεσθαι και την αλήθειαν εκδικείσθαι, αδελφέ τιμιώτατε [...]».

[lx]. Αγίου Μαξίμου του Ομολογητού , Επιστολή (IB´) Προς Ιωάννην κουβικουλάριον, Περί των ορθών της Εκκλησίας του Θεού δογμάτων και κατά Σευήρου του αιρετικού, PG 91, 464 - 465· «Ου δει ουν αιρετικούς καθ οίον δήποτε τρόπον, ως αιρετικούς, βοηθείν, ει και πάσι πάντα μετελθείν αδεώς επετέτραπτο· δια τε τας ειρημένας αιτίας, ίνα μη τω Θεώ προσκρούοντες λάθωμεν· και μη καλόν είναι διδόναι αυτοίς άδειαν εμπομπεύειν τω οικείω ψεύδει, και ανασείεσθαι κατά της ευσεβείας· ίνα μη δι ημών εμφανισθέντες, όφεως δίκην, των αφελεστέρων τινάς απάτης δήγματι δυνηθώσι της κατά την πίστιν ασφαλούς βάσεως κατασείσαι· και ευρεθώμεν και ημείς, ως ου θέλομεν, της υπέρ τούτου επηρητημένης αυτοίς συμμετέχοντες δίκης. [...]».

«Ου θέλων δε τους αιρετικούς θλίβεσθαι, ουδέ χαίρων τη κακώσει αυτών, γράφω ταύτα, μη γένοιτο, αλλά τη επιστροφή μάλλον χαίρων και συναγαλλόμενος. Τι γαρ τοις πιστοίς τερπνότερον, του θεάσθαι τα τέκνα του Θεού τα διεσκορπισμένα, συναγόμενα εις εν. Ούτε υμίν του φιλανθρώπου το απηνές παραινών προτιθέναι· μη ούτω μανείην· αλλά μετά προσεχειάς και δοκιμασίας ποιείν τε και ενεργείν τα καλά εις πάντας ανθρώπους, και πάσι πάντα γινομένους, καθώς έκαστος επιδείται υμών, παρακαλών· προς μόνον το καθοτιούν αιρετικούς συνάρασθαι εις σύστασιν της φρενοβλαβούς αυτών δόξης, σκληρούς παντελώς είναι υμάς και αμειλίκτους βούλομαί τε και εύχομαι. Μισανθρωπίαν γαρ ορίζομαι έγγωγε, και αγάπης θείας χωρισμόν, το τη πλάνη πειράσθαι διδόναι ισχύν εις περισσοτέραν των αυτή προκατειλημμένων φθοράν».

[lxi]. Του Αυτού, Κεφάλαια διάφορα θεολογικά τε και οικονομικά 26, PG 90, 1189A· «Η γαρ πίστις βάσις εστί των μετ' αυτήν, ελπίδος λέγω και αγάπης, βεβαίως το αληθές υφεστώσα».

[lxii]. [Αρχιμ. Ιουστίνου Πόποβιτς, Η Ορθόδοξος Εκκλησία και ο Οικουμενισμός](#), μτφρ. Ιερομονάχων Αμφιλοχίου Ράντοβιτς και Αθανασίου Γιέβτιτς, εκδ. Ιεράς Μονής Αρχαγγέλων Τσέλιε, Βάλιεβο-Σερβία, σελ. 226-228.

[lxiii]. Επιστολή προς τον Πατριάρχη Οικουμενικόν Πατριάρχη (εν έτει 1969) εν [Αρχιμ. Επιφανίου Θεοδωροπούλου, Τα δύο άκρα· Οικουμενισμός και Ζηλωτισμός](#), εκδ. Ιερού Ησυχαστηρίου Κεχαριτωμένης Θεοτόκου Τροιζήνος, Αθήναι 19972, σελ. 19ε. · βλ. επίσης εν Ιερομονάχου Φιλίππου Θωμάδων, Η αλήθεια της Ορθοδοξίας και η πλάνη των Φράγκων (Ρωμαιοκαθολικών), εκδ. Αδελφότης Θωμάδων, Άγιου Όρος, α.χ., σελ. 25ε.)

[lxiv]. Στυλιανού Παπαδόπουλου, Ορθοδόξων πορεία-Έκκλησία και Θεολογία στην τρίτη χιλιετία, News Books and Magazines Ltd., Αθήνα 2000, σελ. 118.

[lxv]. Β´ Ιω. 10

[lxvi]. Παναγιώτου Ι. Μπούμη, Κανονικόν Δίκαιον, εκδ. Γρηγόρη, Αθήνα 20023, σελ.

237ε.

153. Ιω. Δαμασκηνού, Λόγος εις την Μεταμόρφωσιν, PG 96, 545. [μεταγλώττιση δική μας: «Σε ποιόν είναι εορτή και πανήγυρη; Σε ποιόν είναι θυμηδία και αγαλλίαση, παρά μόνο σε εκείνους που με την ψυχή και την έννοια και το στόμα ομολογούν την Θεότητα που γνωρίζεται [ότι υπάρχει] αδιαιρέτως σε τρεις Υποστάσεις; »].

154. Ιω. Χρυσοστόμου, Ομιλία η' εις την προς Εβραίους, PG 63, 73. [μεταγλώττιση δική μας: «υποδύονται το χριστιανικό προσωπείο με σκοπό να εξαπατούν έτσι όσους είναι πιο αφελείς»].

155. Ο Οικουμενιος (επίσκοπος Τρίκκης) γράφει: «Τίνι γαρ χαίρειν ευξώμεθα, ἀλλ' ἡ τοις ομοτρόποις και ομοπίστοις; ὥστε, εἰ τοις ἀσεβέσι προσενεχθείη παρ' ἡμῶν ἡ τοιαύτη πρόσρησις, πάντως ὡς ομοτρόποις και πιστοῖς προσηνέχθη» (Ερμηνεία εις την Β' Επιστολήν Ιωάννου, PG 119, 696) [μεταγλώττιση δική μας: «Σε ποιόν θα ευχηθούμε να χαίρει, παρά σε όσους έχουν τον ίδιο βίο και την ίδια πίστη με [μας]; Συνεπώς, αν προσφερθεί από μας στους ασεβείς, η προσφώνηση αυτού του είδους, οπωσδήποτε προσφέρθηκε σαν σε ομότροπους και πιστούς».]

[Ixvii]. [π. Deseille, Η πορεία μου προς την Ορθοδοξία](#), μτφρ. Σ. Κούτσας, εκδ. Ακρίτας, Αθήνα 19932, σ. 52. Η παραπομπή εμμέσως, παρά τω [Πρεσβυτέρου Αναστασίου Γκοτσόπουλου, Η συμπροσευχή με αιρετικούς](#), εκδ. «Θεοδρομία», Θεσσαλονίκη 2009, σελ. 179.

[Ixviii]. Βίβλος Βαρσανουφίου και Ιωάννου, ερωτήσεις ψ' - ψβ' (700-701) , εκδ. Β. Ρηγοπούλου, Θεσσαλονίκη 1984, σελ. 320ε.

[Ixix]. Αγίου Νικοδήμου του Αγιορείτου, Ερμηνεία εις τας ΙΔ' Επιστολάς του Αποστόλου Παύλου, τόμ. Α', εκδ. «Ορθόδοξος Κυψέλη», Θεσσαλονίκη 1989, σελ. 215ε. (ερμηνεία εις το Προς Ρωμαίους θ' 3, εν τη υποσημειώσει 226).

[Ixx]. Αγίου Νικοδήμου του Αγιορείτου, Ερμηνεία εις τας Επτά Καθολικάς Επιστολάς, εκδ. «Ορθόδοξος Κυψέλη», Θεσσαλονίκη 1986, σελ. 694ε. (ερμηνεία εις το Ιούδα 9, εν τη υποσημειώσει 9)

[Ixxi]. Μητροπολίτου Δημητριάδος Χριστόδουλου - Αρχιμ. Δανιήλ Πουρτσουκλή, Καταστροφικές «λατρείες». Μια απειλή για τον Άνθρωπο, την Κοινωνία και τον Πολιτισμό μας, εκδ. Αποστολικής Διακονίας, Αθήνα 19942, σελ. 29.

[Ixxii]. Α' Κορ. 13, 5

[Ixxiii]. Εβρ. 13, 17

[Ixxiv]. Μοναχού Αρσενίου Βλιαγκόφτη, «Η νόσος της εκκοσμικεύσεως», [Εκκλησία και εκκοσμίκευση, εκδ. Μυριόβιβλος](#), Αθήνα 2003, σελ. 16.20.21ε.

[Ixxv]. Μοναχού Αρσενίου Βλιαγκόφτη, Οικουμενισμός, Νεοειδωλολατρία και Νέα Εποχή, εκδ. Παρακαταθήκη, Θεσσαλονίκη 2006, σελ. 41.

[Ixxvi]. Αντωνίου Γ. Αλεβιζόπουλου, Αποκρυφισμός, Γκουρουϊσμός, «Νέα Εποχή», εκδ. Ι.Μ. Νικοπόλεως. Πρέβεζα 1990, σελ. 100.108

[Ixxvii]. Αυτόθι, σελ. 105.

[Ixxviii]. Αυτόθι, σελ. 105ε.

[Ixxix]. Alice A. Bailey, The reappearance of the Christ, Lucis Publishing Company,

New York, Lucis Press Ltd. London, 1948 (fourth printing 1962), σελ. 60· "If men look for the Christ Who left His disciples centuries ago, they will fail to recognise the Christ Who is in process of returning. The Christ has no religious barriers in His consciousness. It matters not to Him of what a faith a man may call himself" (Excerpt from Chapter Three: The reappearance of the Christ).

[lxxx]. Αυτόθι, σελ. 65· "What is this church of Christ? It is constituted of the sumtotal of all those in whom the life of Christ or the Christ-consciousness is to be found or is in process of finding expression; it is the aggregation of all who love their fellowmen, because to love one's fellowmen is the divine faculty which makes us full members of Christ's community. It is not the accepting of any historical fact or theological creed which places us en rapport with Christ" (Excerpt from Chapter Four: The work of the Christ today and in the future).

[lxxxii]. Αυτόθι, σελ. 110· "He will not come to convert the "heathen" world for, in the eyes of the Christ and of His true disciples, no such world exists and the so-called heathen have demonstrated historically less of the evil of vicious conflict than has the militant Christian world. The history of the Christian nations and of the Christian church has been one of an aggressive militancy-the last thing desired by the Christ when He sought to establish the church on earth" (Excerpt from Chapter Five: The teachings of the Christ).

[lxxxiii]. Αυτόθι, σελ. 110ε. · "The major effect of His appearance will surely be to demonstrate in every land the effects of a spirit of inclusiveness- an inclusiveness which will be channeled or expressed through Him. All who seek right human relations will be gathered automatically to Him, whether they are in one of the great world religions or not;" (Excerpt from Chapter Five: The teachings of the Christ).

[lxxxiiii]. Αυτόθι, σελ. 140· "The church today is the tomb of the Christ and the stone of theology has been rolled to the door of the sepulchre. There is, however, no point in attacking Christianity. Christianity cannot be attacked; it is an expression-in essence, if not yet entirely factual-of the love of God, immanent in His created universe. Churchianity has, however, laid itself wide open to attack, and the mass of thinking people are aware of this; unfortunately, these thinking people are still a small minority which (when it is a majority and it is today a rapidly growing one) will spell the doom of the churches and endorse the spread of the true teaching of the Christ" (Excerpt from: Chapter Six : The New World Religion).

[lxxxv]. Αυτόθι, σελ. 140ε.· "... surely, He must feel (with an aching heart) that the simplicity which He taught and the simple way to God which He emphasized have disappeared into the fogs of theology (initiated by St. Paul) and in the discussions of churchmen throughout the centuries. Men have travelled far from the simplicity of thought and from the simple, spiritual life which the early Christians lived"(Excerpt from: Chapter Six : The New World Religion).

[lxxxvi]. Αυτόθι, σελ. 154· "Secondly, the establishing of a certain uniformity in the world religious rituals will aid men everywhere to strengthen each other's work and enhance powerfully the thought currents directed to the waiting spiritual Lives. At

present, the Christian religion has its great festivals, the Buddhist keeps his different set spiritual events, and the Hindu has still another list of holy days. In the future world, when organised, all men of spiritual inclination and intention everywhere will keep the same holy days. This will bring about a pooling of spiritual resources, and a unified spiritual effort, plus a simultaneous spiritual invocation. The potency of this will be apparent." (Excerpt from: Chapter Six : The New World Religion).

[lxxxvi]. Αυτόθι, σελ. 159· "Churchmen need to remember that the human spirit is greater than all the churches and greater than their teaching. In the long run, the human spirit will defeat them and proceed triumphantly into the Kingdom of God, leaving them far behind unless they enter as a humble part of the mass of men [...] The churches in the West need also to realise that basically there is only one Church, but it is not necessarily only the orthodox Christian institution. God works in many ways, through many faiths and religious agencies; this is one reason for the elimination of non-essential doctrines. By the emphasising of the essential and in their union will the fullness of truth be revealed. This, the new world religion will do and its implementation will proceed apace, after the reappearance of the Christ". (Excerpt from: Chapter Six : The New World Religion).

© 2007-2010 *impantokratoros.gr*

Επιτρέπεται η χρήση, διάθεση και αναπαραγωγή του υλικού του ιστοχώρου αρκεί να διατηρείται το αρχικό νόημα χωρίς περικοπές που πιθανόν να το αλλοιώνουν για μή εμπορικούς σκοπούς, με βασική προϋπόθεση την αναφορά στην πηγή: www.impantokratoros.gr